

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 180. sz.

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

Ára: 12 fillér

Hetvenkettő és négyszáznyolcvan

számok között egy sokat jelentő világ áll. Ezek a számok beszélnek, sőt, haragú szóval kiáltják, hogy él magyar és áll Buda még, mert ahol hetvenkettő családban négyszáznyolcvan gyermek „találta” ott a magyar sírásók álljanak meg bűnbánó melletverő büntudattal és lássák be, hogy kicsit korai volt az örömről, mert a temetésre szánt nép új hajításokban bővelkedik, újabb meg újabb bimbók hasadnak a magyar fákra, s ezekből a bimbókból is gyümölcs lesz egyszer...

Hajdú megyében a múlt vasárnap orvára szóló visszhang mellett házavatók alkalmával adódtak ezek a számok, melyek nem egyedülállóak és ritkaságok, de olyan gyakori tünetek, hogy az államhatalom megértő, szociális politikájából mindig több és mindig több ilyen nagycsaládú magyarok kerülnek az ország érdeklődésének szemszögébe. Ime van magyar, ime születnek még gyermekek, mert nem ritkák a nyolc, tíz gyermekkel díszes családok sem ezen a vidéken, az örök magyarság legtitesebb fellegvárában, a Tiszántúlon...

Mi hirdettük, vallottuk és bizonyítottuk mindig, hogy innen kell elindulnia egy nagy megújulásnak, mely felrészeli az ország arnyedét, vagy mesteresen elérnyesztett kedvét. Az Alföld magyar tája, szegényes földje, nehéz megélhetési viszonyai, mind, mind nem riasztják vissza az életre esküt tett magyarságot attól, hogy mindig több és mindig frissebb hajításokkal álljon az ország szolgálatára...

És ma, amikor hajlékok sora épül, amikor az államhatalom szociális elgondolásai szerint emberi és minden tekintetben életszínvonalhoz mért körülmények között élhet a szegényember akkor boldog örömmel várhatjuk, a megújuló magyar élet elindulását újra meg újra innen a Tiszántúlról. Még sokat kell tenni. Még sokat kell segíteni. Még igen nagy feladatok várnak megoldásra. Kérdések feleletre, de a kezdet már olyan jó, olyan biztató, olyan biztató, hogy ezen az úton méltán mehetünk tovább magyar győzelem felé. Akik a nép, azé az ország, de azé a nép, ahol a legtöbb születések esnek.

Sok minden indult már el innen, a mi vidékünkön, mely országos viszonylatok között is nagy eredményeket mutat fel. A telepítés nagy gondolata, a szociális kérdések gyors megoldása, a megélhetési lehetőségek megteremtése mind, mind kimondott tiszántúli gondolat, s nyomban megmondhatjuk, hogy nem véletlen folytán. Talán sehol se kell olyan nagy nehézségekkel megküzdenie a magyarságnak a megélhetésért, sűrű népességű területünkön, mint éppen a Tiszántúlon, illetve a magyar Alföldön. A legnehezebb földmunka, földművelés vért és verejtéket parancsoló nagy munkája mind, mind alkalmas arra, hogy kitermelje a szociális megújulás nagy gondolatait. És akkor, amikor az államhatalom megértő kézzel, áldozatos anyagi támogatással önként áll a gondolat mellé, megszületnek a magyar tettek és hirdetik, hogy az országépítő munka éppen az ilyen apró dolgokon keresztül bokrosodik állam megtartó munkává. A sokgyermekes családoknak ház, lakható tűzhely olyan egyszerű, mint maga a gondolat, mégis a mai időknek kellett jönnie, hogy ez valóság legyen. És most, amikor valóság lett amikor ezer, meg ezer piros tetős, levegős, egészséges családi házak sora emelkedik szerte az országban, érezzük, hogy ezekből a hajlékokból a megújulás nagy áramlata hullámlik szerte az

KALACSNÁL MEGSEMISÜLT A 62. SZOVJET HADSEREG

Ezernél több harckocsit zsákmányoltak, 57.000 foglyot ejtettek a német csapatok — Szlavjanszkaja kaukázusvidéki város elesett
Az indiai forrongások tovább fokozódnak — Hatodik napja folyik a salamonszigeti tengeri csata — Küszöbön a harcok fellángolása Egyiptomban

MAGYAR REPÜLŐK SIKERE A KELETI FRONTON

A keleti hadszíntéren a kaukázusi előnyomulás hatása alatt a szovjet csapatok egyre elkeseredettebben igyekeznek valamennyi más vonalon tehermentesítő támadásokat végrehajtani. A magyar honvédsereg arcvonalán is megélték a harc tevékenység és a magyar csapatok eredményesen utasítják vissza a bolsevista seregek támadásait. Külön megemlékezik a kiadott jelentés repülőink közöttük távolfelderítőink bravurjairól. Nagyszerű fegyvertények sorozatai teszik teljessé a magyar honvédség kiváló szereplését a keleti hadjáratban.

MEGSEMISÍTETTÉK A 62. SZOVJET HADSEREG
zömét Kalacsától nyugatra a német csapatok. 57.000 foglyot ejtettek és több mint ezer harckocsit zsákmányoltak. Ugyanakkor a Kaukázus vidékén az oroszok feladták Szlavjanszkaja városát. A német csapatok előnyomulása ezen a vidéken is változatlanul tovább tart.

45 NAPJA TART
a hatalmas német offenzíva a keleti fronton és ennek az elsöprő erejű hadigépezetnek offenzív üteme változatlan erejű. A nap egyik legérdekesebb híre, hogy jelentősen fokozódik a német hadsereg nyomása a Tuapsze körül álló orosz csapatokra. Majkop elfoglalása után az egyik erős német cszlop ugyanis a fontos feketetengeri kikötőváros irányban nyomul előre. Itt végződik ugyanis a Groznijből Armaviron átvezető egyik főalavezeték, amelyet Majkop körül olajkútak is táplálnak.

SZTALINGRÁD FELE
irányul a német támadás a másik vonalon. A nagy Don-kanyarban a most befejezés előtt álló katlan-ütközetben, melynek egyik jelentős mozzanata volt a Kalacsnál aratott megsemmisítő győzelem, a tengelyseregek megtárlják az utolsó szovjet egységek ellenállását Sztalingrád előtt. Az ezeken kívül álló csapatok már kevésbé számottevők, mert a moszkvai hadvezetőség itt vetette harcba a Sztalingrád megvédésére szánt legtekintélyesebb haderőt.

országban.
Ha adunk, akkor magunknak adunk.
Ha idejében adunk, akkor kétszeresen adunk.

Ezek a piros tetős házak azt hirdetik, hogy hat-nyolc gyermek fejealja megvétezték, ezeknek alma edesebb, a családok gondja kevesebb, de az ország

Hivatalos hely jelentése honvédségünk harcairól

A Magyar Távirati Iroda jelenté: Jól értesült katonai körökből származó tájékoztatás szerint a Kaukázus előterében mindinkább kiszélesedő sikerek hatása alatt a keleti arcvonal valamennyi szakaszán tehermentesítő támadásokkal igyekeznek a szovjet hadvezetőség a válságban levő déli szárny helyzetét könnyíteni. Így természetesen a honvédsereg arcvonalán is megélték az ellenség harci tevékenysége. Az elmúlt hetek viszonylagos nyugalomhoz képest különösen az egyik védőkörzelen próbálkozott ismételt támadásokkal az ellenség és támadásait nagyobb légi és páncélos kötelékek bevetésével támogatta. E támadások eddig sikertelenek voltak, de mivel hevesebbek még nem lankadt el végkép, katonai körökben egyelőre tartózkodnak a további részletek közlésétől. A támadások elhárításában egyébként valamennyi fegyvernem csapatai mintaszerű összhangban működtek együtt és különösen kiemelt légvédelmi tízrészegünk rendkívül hatásos tevékenységét. Közlebbi részletek váltak ismeretessé távolfelderítő repülőgépeinknek az elmúlt hetekben lefolyt és a hadijelentésben egyébként már megemlített kiváló teljesítményeiről. Ezek közül Hollós és Jánovszky századosok, valamint gépük személyzete két ellenséges gépet, Peterdy főhadnagy. Hegedűs hadnagy és gépük személyzete egy szovjet repülőt, Kelemen százados és Német főhadnagy, valamint gépük személyzete három ellenséges vadászgépet, Bánhidly főhadnagy és Plufsch hadnagy, valamint gépük személyzete egy ellenséges gépet, Német főhadnagy és Cseh törzsörmeister, valamint gépük személyzete három ellenséges vadász-

gépet semmisített meg bátor légi harcban. A magyar távolfelderítő teljesítményeire jellemzők — állapították meg katonai körökben — a következők részletek: Az egyik repülőgéprádiós-nak átlótták a légzőkészülékét. A harcot azonban így sem hagyta abba, amikor löszere is elfogyott, akkor a gép megfigyelője a gép orrában levő tartaléklozsert vette elő, mindkét repülő a leg súlyosabb légzési zavarokkal küzdözve folytatta a küzdelmet a 7400 méteres magasságban egészen a győzelemig. Egy másik felderítő repülőgépet, amelyet Német főhadnagy és Cseh törzsörmeister vezetett, ugyole ellenséges vadászgép támadta meg. Az egyenlőtlen küzdelem 38 percig tartott és ennek során a gép személyzete három szovjet gépet lőtt le. A három gép lelévése után a többi támadó gép megfélemlítve, abbahagyta a harcot. Volt egy másik távolfelderítő gépünk is, amely mindkét győzelmét ugyancsak egy napon aratta. Katonai szakértők körökben ismételt hangsúlyozzák, hogy távolfelderítő gépeink e nagyszerű fegyvertényeit különösen értékesnek teszik azok a körülmények, amelyek között sikerüket érték. Távolfelderítő gépeink nem harca készült gépek, csak megtámadtatásuk esetén szállhatnak harcba. Enneközt fegyverzetük is természetesen gyengébb, mint a vadászoké. Amellett harcukat az előbb említett esetekben mindig magukban, tehát vadászkiéret nélkül 300—400 km-re az ellenséges arcvonal mögött és 7—8 ezer méter magasságban kellett megvívniuk. Fegyvertényeink éppen ezért a magyar légi haderő legdicsőségesebb teljesítményei közé tartoznak.

A tengelyseregek továbbra is három irányban menetelnek a keleti hadszíntéren: az egyik a Don-kanyarban túl levő térség, a másik Rosztovból kiindulva dél felé a Baku felé vezető vasútvonal mentén van, a harmadik pedig a kaukázusi irányban halad.

ANGOL JELENTÉS
Is megerősíti az Eagle repülőgépanyahajó elsüllyesztéséről közölt német

FONTOS TUDNIVALÓK
A szakmák szerinti új zárórarendelt. (7.)
Felhívás a vetőmagzsűkséglet biztosítására. (7.)
Ünnep miatt vasárnapi számunk szombaton jelenik meg. Apróhirdetését péntek este 9 óráig adhatja fel.

TÓKES FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

híradást. Az Eagle vizkiszorítása 22.000 tonna és 750 főnyi személyzete volt.

MEGNÖVEKEDETT ÉRDEKLŐDÉS fordul a vérben és lánghban álló India felé. Forrong a hatalmas, 380 millió lakosú ország. A halottak száma óráról órára növekszik, a véres tüntetések órákig és helységeknél ismétlődnek.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

Berlin, augusztus 12. A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának:

A német véderő főparancsnokság közli: Mint már külön jelentés közölte, a hadsereg csapatai Paulus tábornoknak, a páncélos csapatok parancsnokának vezetésével határozottan támogatva a légvédelmi tüzértől és Richthofen báró vezérérekes parancsnoksága alatt álló légi köteléktől, a nagy Don-kanyarulatban Kalaestől nyugatra megsemmisítették a 62. szovjet hadsereg zömét és az első páncélos hadsereg jelentős részeit. E megsemmisítő csatában eddig 57.000 foglyot ejtettünk. Több mint ezer harci kocsit és 750 különböző löveget semmisítettünk meg, vagy zsákmányoltunk. Az ellenség nagy véres veszteséget szenvedett. A harcokban a horvát csapatok is kitüntették magukat. A tavaszi harcok megkezdése, a keresi félszigeti csata óta a Don-kanyarulatban lejátszódott ütközet befejezéséig a német és szövetséges csapatok a keleti arcvonalon 1.044.000.741 foglyot ejtettek, 6271 harci kocsit és 10.131 különböző löveget zsákmányoltak, vagy semmisítették meg. Ugyanez idő alatt 4960 ellenséges gépet lőttünk le a légvédelmi harcokban. 664 gépet a légvédelmi tüzérsg pusztított el, 432 pedig a földön semmisült meg. A Kaukázus vidékén román csapatok a keresi földszoroson keletre elfoglalták a szivósan védelmezett Szlavjanszkaja várost. A német csapatok tovább nyomulnak előre a Kaukázus vidékén.

Voronyezstől északnyugatra az el-

Keleti légi harcok

A légi haderő folytatta támadásait a visszavonuló szovjet csapatok ellen. A partvidéken, valamint a Fekete-tengeri kikötőkben egy órhajót, két teherhajót és két partí járművet elsüllyesztettek, hat teherhajót és partí járművet megromgáltak. Sztalingrádtól délre egy szovjet páncélvonatot elpusztítottunk. A Volgán egy teherhajót elsüllyesztettünk, három másikat megromgáltunk.

A finn tengeribőlben harcraépülőgépek elpusztítottak 3 ellenséges órhajót, azonkívül több órhajót és egy aknakereső hajót súlyosan megromgáltak.

A német légi haderő a legutóbbi napokban a keleti arcvonalon eredmé-

Keleti tengeri harcok

Berlin, aug. 12. (NTI) Egy brit kereskedelmi hajót az Azori szigetek közelében a tengelyhatalmak egyik tenger-alattjárója megtorpedozta és elsüllyesztette. A floridai partvidék közvetlen közelében egy amerikai kereskedelmi gőzöst egy tenger-alattjáró rövid tüzérsgéi tűz után elsüllyesztett. (MTI)

Nyugati légi harcok

A német véderőfőparancsnokság közli: A német öböl fölé nappal berepült brit vadászgépeket légi harcokban lelőttük. Az elmúlt éjjel a brit légi haderő a német öböl területére vezetett eredménytelen zavaró repülést mellett támadást intézett Mainz és Wiesbaden ellen. A polgári lakosságnak veszteséget okoztak. A robbanó és gyújtóbombák anyagi kárt okoztak és épületeket romgáltak meg. Az éjszakai vadászok és légvédelmi ütegek 11 támadó bombázót lőttek le. A légi haderő augusztus 12-re virradó éjjel és kedden a délangliai partvidék, valamint Midland hadiszemponthól fontos berendezéseit robbanó és gyújtóbombákkal árasztotta el, amelyek

a japánok újabb győzelmet jelentenek a kínai frontról. Amerikai jelentés szerint a Salamon szigeteken vívott hajóharc még mindig tart. A küzdelem most már hatodik napja folyik és az eddigi jelentések a brit-amerikai hajóhad nagy veszteségeiről számolnak be. Érdekes az a híradás, mely arról szól, hogy Japán 52 hadosztályt, mintegy 900.000 embert szállított Mandzsukuo határára.

lenség hosszabb szünet után ismét megkezdte tehermentesítő támadásait. A támadásokat kemény harcokban hártottuk el és 40 páncélost semmisítettünk meg. Rezsév lérségében kedden is ismétellen visszavertük a túlerőben lévő ellenséges erők támadásait, részben ellentámadásokkal. Az Ilmen-től délre és a volchovi arcvonalon ismét meghíúsítottuk az ellenség támadásait, részben közelharcokban.

Berlin, aug. 12. A német csapatok Kalacsnál kivívott sikerével kapcsolatban német katonai helyről a következőköt értesülnek. Az eddig német fogságba került ötvenhét ezer szovjet katona között van 181 szovjet lövészadosztály parancsnoka is. A harctér megtisztítása során elesettek között megtalálták a harmincharmadik hadosztály parancsnokát is. (MTI).

Bukarest, aug. 12. Ideérkező jelentések szerint Sztalingrádban anarchiával határos állapotok uralkodnak. A menekülő lakosság kelet felé örvénylik. Elképzelhetetlen éhínség uralkodik. A kenyér ismeretlen fogalom. Hús- és fűzelékféléket már régóta nem lehet kapni. A gyermekhalandóság 58 százalékra emelkedett. Az egyik pályaudvaron zavargás tört ki, amelyet a rendőrség csak gépfegyverek segítségével tudott elfojtani. Konstantinovszkaja szovjet-orosz városban a Sztalin-ellenes partizánok a város egyik terén nyilvánosan felakasztották Sadukov pályaudvari katonai parancsnokot.

A németek által elfoglalt Krasznodár olajvidékre mászaki csapatok érkeztek, amelyek a szovjet rombolásokat helyreállítják.

nyesen folytatta rendszeres támadásait a volgai hajózás ellen, úgyhogy a szovjetnek ottani mindinkább fontosabbá váló északi, déli összeköttetéseit, csak különleges óvintézkedésekkel és nagy áldozatokkal lehet fenntartani. A bolsevisták a rzevi térségben most már 14 napja próbálkoznak ember- és hadianyag legerősebb bevetése mellett a német vonalak áttörésével és közben napoként a legnagyobb embervesztéseket szenvedik, igen sok páncélost vesztenek el. A megingathatatlan német védelem geakadályozta a szovjet tervezett tehermentesítő támadását az áttörésben

Berlin, aug. 12. Augusztus 11-ike este óta erős német és olasz légi és tenger-alattjáró kötelékek a Földközi tenger nyugati részén harcban állanak egy nagybritanniai hajókaravánnal, amelyet a földközitengeri brit hajóhad zöme kísér. (MTI)

súlyos rombolásokat a tüzeket okoztak. Stockholm, aug. 12. A német légi erő a keddre virradó éjszaka Délanglia ellen intézett bombatámadása nagy károkat okozott. A londoni lapok szerint hosszú idő óta ez volt a legerősebb német támadás. (MTI)

Bern, aug. 12. (NTI) Mint a Svájci TI jelenti, közép, kelet és délsvájci különböző területein a szerdára virradó éjjel légiriadó volt. (MTI)

Berlin, aug. 12. Brit bombázók eredménytelen zavaró berepüléseket végeztek a szerdára virradó éjszaka az északnyugat-német partvidék felett, majd

A mai naptól

a Kispipában

Télisör csapolás

egy nyugatnémetországi városra gyújtó- és robbanóbombákat dobtak. A károkról még nem érkeztek részletes jelentések. A támadó repülők közül hatot lelőttünk.

Német harcraépülőgéprajok ugyanezen az éjszakán támadásokat hajtottak végre Dél- és Közép-Anglia hadifontosságú berendezései ellen. (MTI)

Berlin, aug. 12. (NTI) Könnyű harci repülőgépek meglepetésszerű nappali támadásokat intéztek Délanglia hadipari berendezései ellen. Salisbury városában a ledobott bombák több robbanást okoztak. Megtámadták a német repülők Deal, valamint Derby városait is. (MTI)

Déli szárazföldi harcok

Basel, augusztus 12. Londoni Hétékes helyen kijelentették, hogy mind Auchinleck, mind pedig Rommel előkészületeket tesznek újabb akcióra. Az ellenségeskedések újrafelvétele a légközelebbi időben megindulhat. Brit részről megállapítják, hogy nem sikerült megakadályozni, hogy a német és olasz csapatok erősítéseket és hadianyagot ne kapjanak. Rommel ismét használható állapotba helyeztette. Tobruk kikötőjét és kisebb hajók kényszerűen Marsa Matruh kikötőjét is használhatják.

Déli légi harcok

Róma, augusztus 12. (Slefani) Az olasz főhadiszállás 806. közleménye: Az egyiptomi arcvonalon felderítő osztagaink tevékenysége folytatódott. A tengely légi ereje jelentős sikerrel bombázta az ellenség csapatösszevonásait és gépjármű-táborhelyeit. Ellenséges gépek támadást intéztek néhány arcvonal mögött fekvő központ, különösen a tobruki erőd ellen. A tobruki légvédelem lelőtt egy angol gépet. Nyolc további repülőgépet elkese-

redett légi harcok során olasz és német vadászok lőttek le. A Catania és Cagliari néhány helysége ellen intézett angol légi támadások következtében két ember meghalt, három megsebesült. Kedden hajnalban a Földközi-tenger nyugati részén egy olasz tengeralattjáró megtámadott egy közlebről meg nem határozott osztályba tartozó, erős kísérettel haladó nagyobb ellenséges hadihajót és két torpedóval eltalálta. (MTI)

Távolkeleti tengeri harcok

Amsterdam, augusztus 12. Az angol híriroda rendkívüli jelentést közöl Washingtonból, amely szerint a Salamon szigetek körüli ütközet tovább folyik. E pillanatban azonban egyébként nem közölhető — fejezi be a jelentés.

Tokió, augusztus 12. (Slefani) A júliusi hadműveletek során a japán csapatok Hoppey tartomány nyugati vidékén 44.000 támadó kínai katonát semmisítették meg. Jelen ősz zsákmány is került a japánok kezébe. (MTI)

Indiai események

Amsterdam, aug. 12. Az angol indiai kormány további intézkedéseket tett a zavargások megakadályozására. Igénybeveszik a botbűntetést. A vidéki kerületekből többszáz rendőrt vezényeltek Bombayba. Patnában a rendőrség kedden délután belelőtt a tömegbe. Öt gyermek meghalt, 19 pedig megsebesült.

Madrasból hivatalosan közölték, hogy több hindu kongresszusi vezető letartóztatása után zavargások törtek ki. A rendőrök lőttek a tüntetőkre. Angol közlés szerint öt ember meghalt, 14 pedig megsebesült.

A zavargások kezdetétől kedden délig 31 hindut öltek meg, több mint kétszáz megsebesült. A letartóztatottak száma meghaladja az ötszázat. Kedden este «némi zavargás» volt Ahmedababban, Agrában és több más nagyobb helyen.

Delhiben a lázongó hinduk megromgáltak több középületet, a városházát csaknem lerombolták. Több gyűjtőtámas és történt. Sok tanárt és diákot letartóztattak. A rendőrség többször rálőtt a tüntetőkre. Az újdélhi helyőrséget megerősítették. Járőrök cirkálnak az utcákon. (MTI)

Ankara, aug. 12. Kairóból érkezett jelentések szerint az Egyiptomban átlomázó, illetőleg harcoló indiai csapatok nagyrésze fellázadt, amikor megtudták, hogy a kongresszusi párt vezetőit letartóztatták. Egy indiai ezred minden 25-ik katonáját agyonlőtték, az indiai tiszteket nyomban eltávolították a hindu kötelékekből. A brit főparancs-

nokság parancsban tiltotta el az indiai katonák számára a rádió hallgatását, a rádiókészülékeket bevonták.

Amsterdam, aug. 12. Bombayból jelenti az angol hírszolgálat, hogy a központi tartományok kormánya hat hónapra felfüggesztette Raipur, Bilaspur és Betuin kerület tanácsosait, valamint még egy lucatnyi helyi közigazgatási hatóságot. A kormány ugyanígy állt tart, hogy a testületek tagjai és tisztviselői rokonszenveznek az indiai szabadságmegmozgalommal. Felfüggesztették a testületek hatáskörét és azt biztosok veték át. Moradabadban súlyos összeütközések voltak a tüntetők és a rendőrök között. Harminckét embert megöltek a rendőrök golyóval. Luckowban főleg a diáktüntetések során történtek kilengések. Bombayból is összelüszésekről érkezett jelentés. Kedden este Bombay északi részén a rendőrség egy esetben a tüntetők közé lőtt. Az áldozatok száma még nem ismeretes. Poonaiban a tüntetők behatoltak hat rendőrszobába és a berendezést szétrombolták. A rendőrség ott is tüntelt a hindukra. Poona főutcáján gyűjtögtak a tüntetők. A város más részén elvágták a táviróvezetéseket és több társaságkocsit megromgáltak. Madrasból jelenti a brit hírszolgálat, hogy ott 22 tüntető megsebesült, 12 éleveszélyben forog közülük. Ramnad kerületben Rajapalayamban általános sztrájk kezdődött. A rendőrség rálőtt egy tüntető tömegre, mire a tömeg ködöbásokkal válaszolt. Nag-

Vígyszínház mozgó

Bólay nagysikerű vígjátéka:

Megvédtem egy asszonyt

Págor, Lázár Mária, Mezey Mária stb. a főszerepekben!

A LEGUJABB VILÁGHIRADÓK.

Hungária filmszínház

Ma utoljára EGGERT MÁRTA gyönyörű filmje, a

Pacsirta

Előadások 5, 7, 9-kor. HIRADÓ! Holnap A RÉGI KERINGŐ ropriz

purban a legtöbb főiskola és iskolát bezárták. Súlyos összetűzések voltak a tüntetők és a rendőrség között. (MTI)

Stockholm, aug. 12. (NTI) Bombay tartomány kormányzója az angol hírszolgálat szerint beszédet mondott a brit hadsereg géppuskás lövészei előtt, amelyekkel kedden este megerősítették a rendőrség nagylétszámú járőreit. Ula-stították a géppuskásokat is, hogy a leg-szigorúbb intézkedésekhez folyamodjanak és habozás nélkül löjjenek, ha más-ként nem lehet az indiai szabadságer-trendezett tüntetéseket elnyomni. Mi-nedonáron leverem a felkelést — mondta a kormányzó, — a rendőrök és a kato-naság parancsokat kapott a legszigo-rúbb intézkedések alkalmazására. (MTI)

Vichy, aug. 12. (OFI) Mint Newyork-ból jelentik, az Északamerikában élő indiaiak ligája haláloszót hozott, amelyben elítélik Gandhi letartóztatá-sát és Roosevelt közbelépését kéri Gandhi kiszabadítása érdekében. A li-gának az a meggyőződése — mondja a haláloszót — hogy Nagybritannia nyers és erőszakos politikája szerencsétlen-ségre vezet, lerombolja az indiai hely-zelet rendezésének minden reményét. A haláloszót hangoztatja ezután, hogy nem az indiai nacionalisták hajtották Japán malmára a vizet, hanem azok, akik megtagadták Indiától a szabadságot. — (MTI)

Háborús készülődések

Stockholm, augusztus 12. A svéd lapok oslói jelentése szerint a norvégiai német csapatok hadgyakorlata folytatódik. Az egyik hadgyakorlat után Bergenben nagyszabású katonai szemlélt rendezték. Megjegyzik, hogy a német csapatok a megerősített napok ellenére kitűnő benyomás kelte-nek. A „Dagens Nyheder” tudósítja, amit a német hadvezetőség több más újságíróval együtt meghívott a par-i

Stockholm, aug. 12. Indiában az an-golelles tüntetések tovább terjednek és megerősödnek. Ujdelhiben a foron-gás komolyabb formát öltött. Brit ren-dőrök, valamint a brit katonai csapa-tok kedden Bombayban tíz sortűzet adtak le az indiai tömegre. (MTI)

Amsterdam, aug. 12. Kalkuttában tartóztatták öt kongresszuspárti ve-zető férfit. (MTI)

Sangháj, aug. 12. Sanghájban tömeg-gyűlés volt, amelyen India függetlenségi harcának történetében elsősorban vettek részt az indusok összes ázsiai szerveze-teinek képviselői. A szónokok a legéle-szebben elítélték az angolok terrorisztikus eljárását. Megbélyegezték az angol durvaságot, amellyel védtelen tömegre géppuskával lőttek, hogy az indiai sza-badságmozgalmat kiirtsák. Az angolok és amerikaiak mindig kihasználták a jelszót, hogy a demokráciáért harcolnak. Indiától azonban megtagadták ugyanezt a demokráciát. Az angol-ame-rikaellenes társaság alelnöke, mint ven-dégcsónok kijelentette, hogy most már szilárdan elhatározták, hogy kiirtják az angol-amerikai befolyást. Kína úgy te-kintheti India szabadságharcát, mint a ma-gától és ha Japán, India és Kína nem működnek szoros egyetértésben Kelet-Ázsiában, sohasem lesz tartós és áldá-sos béke. A nagygyűlés az angol eljá-rást elítélő határozatot fogadott el. —

erődművek megtekintésére, kimerítő tudósítást adott lapjának azokról a erődművekről, amelyeknek messze-hordó lövegei „egészen” a Themze torkolatáig tudnak löni”. A legsűrűbb védelmi vonal a motoros torpedó-naszádok láncolatából áll, amelyek a par előtt 3—5 km-re éjjel-nappal járőrszolgálatot teljesítenek, hogy bár-mely inváziós kísérletet azonnal je-lenthessenek a német tüzérségnek.

Külföldi lapszemelvények

Stockholm, aug. 12. Az a veszély fe-nyegtet bennünket, hogy a háborút elve-szítjük — írja a Newyork Journal American. A Newyork Sun a legsöté-tebbnek nevezi a mostani hadihelyzetet a háború kitörése óta. A lap szerint a Szovjetunióban folyó német támadás különösen veszélyes a szövetségesekre nézve. Több forog most kockán, mint a közeljövő és az egyiptomi brit tá-maszponctok. A Newyork World Te-telegram szerint a helyzet komoly. — A Newyork Daily Mirror azt jósolja, hogy a második arcvonalat későn állítják már fel. A Daily Post rendkívül veszé-lyesnek nevezi a helyzetet a szövetsé-gesek szempontjából. (MTI)

Bern, aug. 12. Standley tenernagy, szovjetországi amerikai nagykövet kijelentette az újságíróknak, hogy a szovjet tényezők vele szemben erősen rosszalnak a második arcvonalat megvaló-sításának halogatását. Egyébként maga is láthatta, hogy a szovjet lakosságát ez a késlekedés erős csalódással tölti el. A lapok londoni tudósítói szerint a moszkvai tanács főcélja az angol-szások részére a Szovjetnek szállítan-dó pótlás volt. Megállapították, hogy a páncélos hadianyag teljesen elégtelen. Svájci lapjelentések szerint a tengely egyiptomi támadása elérte célját, mert meggyengítette a Kaukázus védelmét s arra kényszerítette Nagybritanniát, hogy csapatait szállítsa a Kaukázusból Egyiptomba és közelkeletre. (MTI)

London, aug. 12. A Daily Mail moszkvai tudósítója, aki jelenleg Lon-donban tartózkodik úgy véli, hogy Ti-mosenko sorsát a Kremenben tartott konferencia dönti el. Nem hiszi azonban hogy a szövetségesek elegendő csapat-tal rendelkezzenek a Kaukázusban ahhoz, hogy számottevő segítséget nyújthassanak.

Lisszabon, aug. 12. (MTI) A Times augusztus 6-i számának vezércikke a háború utáni csehszlovák határokkal kapcsolatosan azt írja, hogy az egye-sült nemzetek nyilatkozatai nemcsak azt mondják világosan, hogy a hitleri Európa térsége egy szörnyű elhajlás mutat, amit el kell pusztítani, hanem azt is, hogy a határok új értelmezést és új lehetőséget kell hogy kapjanak. Európa jövő rendezésében nem lehet helye a müncheni megegyezésnek, sem olyan területi rendezésnek, amely nem az előbbi elvek alapján áll, de helye van

a cseh népet hatalmasan arról biztosí-tani, hogy kétségbevonhatatlan jogait teljes igazságszolgáltatásban a legro-konszenzusebb elbánásban fogja része-síteni a békerendezés alkalmával.

Stockholm, aug. 12. (Stefani) A Daily Telegraph, a Downing Street lapja kénytelen beismerni, hogy Timosenko a német nyomás hevéssége következté-len jónak látta feladni a Kaukázus északi vidékét s Majkóp és Grozny je-lentős közeljövőket, hogy megerősít-hesse Sztalint és Asztrahán védel-mi állásait. A lap ezután beismeri, hogy a szovjet elvesztette uralmát a Fekete tengeren, ami súlyos következményeket vonhat maga után. A szovjet a helyzet alakulása következtében könnyen el-vesztheti Moszkvát és Leningrádot is, mert az északi és déli szakasz össze-köttetésének teljes megszakadásával sú-lyos élelmezési és közeljellátási nehé-zségek merültek fel az északi arcvonal számára. (MTI)

London, aug. 12. A moszkvai megbe-széléselkel a „Daily Herald” foglalko-zik elsősorban az angol lapok közül. Meg-állapítja, hogy a megbeszélések célja a hadászati elgondolások egységesítése és a közös célok kitűzése. A lap megállá-pítja, hogy túlzottak voltak azok a re-mények, amely szerint az oroszok az idei nyáron eredményesen fel tudják venni a harcot a németekkel. Ezzel szemben pesszimizmusra sincsen ok. A szövetségeseknek mindössze határozott hadvezetésre és jól átgondolt tervekre van szükségük. Hogyha a moszkvai megbeszélések termékenyek voltak, úgy meg van a remény arra, hogy a keleti hadszíntéren javul a helyzet.

A szovjet hajóhad nem mehet át a Dardanellákon

Berlin, aug. 12. Illetékes német hely-ről közlik: Külföldön híreket terjesztet-tek arról, hogy angol, valamint ameri-kai részről lépések történtek, hogy Törökország engedje meg a feketetengeri szovjet hajóhadnak a Dardanellákon való átjutását. A Wilhelmstrassen ezzel kapcsolatosan a kérdésre válaszul ki-jelentették, nem látnak semmiféle lehe-lőséget annak feltevésére, hogy Török-ország hajlandó lenne lemondani eddi-gi magatartásáról. (MTI)

A brjanszki erdő

(Honvéd haditudósító század, D. Bárány Károly zászlós.)

Az egyik vasútbiztosító század pa-rancsnokságán néztük a térképeket: a hatalmas lapokon a falról felénk me-redezték az óriási brjanszki erdő a maga valóságában. A zöld térségben kékes foltok látszanak. Sikszágot nem lehet felfedezni. Néhány név, kisebb településnek a helye látszik még és mindenütt erdő és erdő. A valóságban is így van. Hatalmas szálerdők, nyírfa, fenyő és tölgy változtatják egymást a brjanszki erdőben.

Éjjel kigyulnak a fényszórók és gonggításra indulnak az orosz bombázók.

— Mégis van az erdőben egy tisztás, amely igen alkalmas repülőternek — mondogatják honvédeink.

Szinte minden nap menetrendszerű repülőtevékenység indul meg a brjanszki erdőben. Krasznipohár köz-ségtől nyugatra, két kilométernyire a vasútvonalról a fenyőerdők leple alatt csaknem minden nap felszáll három orosz bombázó és elindul Brjanszk felé, hogy a várost bombázza. Olyan magasan repülnek, hogy rendszeren el-nyeli a gépet a felhő. Van úgy azon-ban néha, hogy alacsonyan szállnak, ilyenkor álcázásul a szövetséges re-pülőgépek fényjelzését alkalmazzák.

Éjjel fél 11 órakor fényes csikok je-lennek meg a sötét fenyők között: a repülőter fényszórói. Ezt a repülőteret az orvlövészek tartják birtokukban. Járőrözéssel szinte lehetetlenség fel-deríteni, hatalmas 52 tonnás harc-kocsik őrzik a fák alatt állomásozó gépeket éjjel-nappal. Honvédeink már

először megkísérelték és nekivágtak az erdőnek, a kigyult fény irányának, azonban mihelyt megzörrent a bozót a hatalmas tankok tigrisugrásszerűen rájuk velettek magukat. Félreleves fegyvereikkel mindig megállították a járőröket.

Három gonggítás hallatszik minden este és utána három lomha vasmadár emelkedik a levegőbe. **Bombázók. El-tűnnek. A vasútbiztosítók állásait nem bántják. Brjanszkra dobálják le bom-bákat.** Azután visszatérnek és újra csend van. Moszkva felől pedig menet-rendszerű futárgép járkal éjszakán-ként erre felé. Talán ez hordja az élel-miszert és a löszert az időben körül-kerített orvlövészeknek.

A repülőgépek nemcsak bombákat szórnak, hanem néha-néha röplapokat is. **E röplapokon Vorosilov nevével vi-selő partizánoknak nevezik magukat.** Büszkén hirdetik, hogy „bennünket nem lehet legyőzni” és hogy „honvé-dek, szeljedetek szét az erdőket!” A magyar honvéd persze mesolyog ezen a naív meséken, amiket a röplap tartalmaz.

Amilyen az orvlövészek harca, olyan a repülőgépeké is. Az orvlövészek az erdő sűrűjébe lopakodnak be, a repü-lőgépek pedig magasan a felhők in-dótt bujkálnak. Ha tiszta csillagos az éjszaka, akkor föl sem szállnak, mert nincs hova menekülniük. Hamarosan ott hagyják a fogukat.

Egyelőre még mozognak az orv-lövészpilóták. S a brjanszki erdő tele van löszerttel, akad ott még bomba is. Ez az erdővidék volt a híres Sztalin-vonal raktár- és ellátótelepe.

Cseh csapatok brit egyenruhában harcolnak a szovjet fronton

London, aug. 12. (Bud. Tud.) Ingr tábornok, a cseh emigráns kormány hadügyminisztere a Középkeleten és a Szovjetunióban tett szemle körútjáról visszatérve kijelentette, hogy egy idő óta cseh csapatok is harcolnak a szov-jet fronton. Ezek a csapatok brit egyen-ruhát viselnek, azonban orosz fegyve-rrrel vannak felszerelve.

Kinevezték a debreceni középiskolai tanárvizsgáló bizottság tagjait

Budapest, aug. 12. A vallás- és köz-oktatásügyi miniszter az 1942—43. tan-év tartamára a debreceni állami közép-iskolai tanárvizsgáló bizottság elnökévé dr. Fest Sándor egyetemi nyilv. tanárt, alelnökké dr. Mészáros Ede egyetemi nyilv. rendes tanárt kinevezte. A viz-gáló bizottság tagjaivá dr. Tárczy Géza egyetemi nyilv. rendes tanárt és dr. Papp István egyetemi magántanárt, a magyar és finn-ugor nyelvészetre, dr. Pukánszky Béla egyetemi nyilv. rendes tanárt és dr. Wallisch Oszkár gyakorló gimnáziumi tanárt az olasz nyelv és irodalomra kinevezte. (MTI)

Ravasz püspök a magyar hősökről

Ravasz László püspök a Kálvin-téri templom szószerkén többek között így imádkozott:

— Könyörgünk, hogy a magyar nem-zetet nevelje az áldozat hősi iskolájában a reánk következő időkben, meri irán-tad érzelt hálával valjuk, hogy ezer esztendőn keresztül csak az mentett meg minket, hogy mindig voltak embe-rek, akik nem sajnálták ifjú életüket. Azért most megemlékezünk minden ma-gyar hősről. Könyörgünk Hozzad kü-lönösképpen katonáinkért, angyalaiddal vigyázz rájuk, hozd vissza őket gyö-zelmesen! Sebesülteink mellett ott áll-jon a Te vigasztalásod, halottaknak adj csendes pihenést és szeretteiknek boldog reménységet a feltámadás s az örök élet hitében. E holtaknak neve pedig el-ne muljon a magyarok emlékezetéből.

Svájc felett az elmúlt éjszaka idegen repülőgépek repültek át. Nemzetiségü-ket nem tudták megállapítani.

Eredményesen folynak a tisztogató harcok Hercegovinában és Délserbiában

Berlin, aug. 12. Mint a Német TI. ér-tesül, Hercegovinában és Délserbiában a bandaharcok színhelyén az elmúlt héten is eredményesen tovább folytak a tisztogató harcok. Jul. 23—aug. 8 között szerb bandák háromszor halottat s 9700 sebesültet vesztek. (MTI)

Párisban nin csenek zavargások

Berlin, augusztus 12. A Wilhelm-strassen felett kérdésre válaszul ki-jelentették, hogy nem lehet beszélni párisi zavargásokról olyan formában, mint ahogyan azt az ellenséges prop-aganda állítja. Csupán bizonyos, az ellenséges izgatás számlájára írható eseményekről van szó. Ezeket azonban mindig megfelelő módon megszüntet-tek. Német részről ismétellen rámutat-nak az angolszász propagandának arra a törekvésére, amely a meg-szállt területeken nyugalmasságot akartak kelteni és többibben felhívják a figyelmet az ezekből a nyugtalan-ságokból adódó nemzetközi jogi kö-vetkezményekre. (MTI)

Bradleit még nem fogadta Sztalin

Berlin, aug. 12. Illetékes német hely-ről közlik: Jóllehet semmiféle részlet nincs a „szövetségesek” állítólagos moszkvai értekezletéről, amelyen hír szerint Churchill is részt vesz, mégis bi-zonyos, hogy két amerikai vezető férfi tartózkodik Moszkvában. Az egyik a kujbisevi amerikai nagykövet, aki a sajtótudósítóknak kijelentette, hogy látogatása kizárólag magánjellegű, a má-sik pedig Bradlei vezérőrnagy. Ő csu-pán azt mondta, hogy Roosevelt sür-gős üzenetét adja át Sztalinnak. Bradlei vezérőrnagy kedden egy sajtónyilatko-zatában kijelentette, hogy mindezekig semmiféle alkalma nem nyílt arra, hogy megbízatását teljesítse, mert Sztalin még nem fogadhatta. (MTI)

— **Kivégzések Prágában.** Kivégezték Brázda Vladisláv, Janics Ferenc prá-gai lakosokat, akik hosszabb idő óta hazaáruló tevékenységet folytattak. — Brázda ezenkívül fegyvert rejtgetett s szökevényeknek nyújtott menedéket.

Nyári Egyetem

MAI PROGRAMMJA

Délelőtt 10—12-ig Kós Károly író: Építészeti magyarsága és európai-sága. Délután 5—6-ig Ortutay Gyula: Népköltészetünk magyarsága és európai-sága. 6—7-ig Járdányi Pál: Népi zenénk magyarsága és európaisága.

10—11-ig Nagy Géza: A református egyház és a nemzetiségek, délután 5—6-ig Járosi Andor: Az evangélikus egyház és a nemzetiségek.

A Sajtótanfolyamon 9—10-ig Rajniss Ferenc: A kép és a propaganda, délután 5—6-ig Mohar József: A vidéki sajtó fővárosi szemmel.

A Sajtótanfolyamon *Benyóvszky Pál* tartott érdekes előadást »A fővárosi sajtó vidéki szemmel« címmel. A nagy tetszést kiváltott előadáshoz hozzászóltak: Antal Sándor, Koncz Antal, dr. báró Kray István, Gulyás Gábor, Borbély László, Lőrinczy Mária és Timkó Emil. Minden egyes felszólalásra *Benyóvszky Pál* válaszolt. A névső vita után dr. *Mihelics Vid* megköszönte az előadást.

ÉRDEKES ELŐADÁSOK
HANGZOTTAK EL TEGNAP
A NYÁRI EGYETEMEN

A Sajtótanfolyamon *Hegedűs István* a közgazdasági rovatról szólott. Hangzolta, hogy nálunk az a hibája a közgazdasági sajtónak, hogy nem tud eljutni az olvasóközönség széles néprétegéhez. Kiemelte, hogy milyen nagyszemléletű a sajtó a közönség gazdasági oktatásában.

A magyarságtudományi előadásorozat keretében dr. *Bárczi Géza* egyetemi tanár »Nyelvünk az európai nyelvek gyűrűjében« címen tartott előadást. A magyar nép az idegennyelvű népek gyűrűjében is megőrizte nyelvének eredetiségét és tisztaságát.

Pfeiffer Miklós kassai kanonok, pápai prelátus »A katolikus egyház és a nemzetiségi kérdés« címen tartott előadást. Beszélt a cseh megszállás idejéről, mikor a katolikus, református, evangélikus magyarok a legszemből összhangban éltek s ezzel könnyebbé tették nekik sorsukat.

A Német Akadémia a Német Tudományos Intézet helyiségében vendégül látta a város katonai és polgári hatóságait, az egyetem és Nyári Egyetem vezetőségét. Dr. *Häckel Ernő* üdvözölte a vendégeket.

A Magyar Nippon Társaság és a Nyári Egyetem közös rendezésében szombaton délelőtt II órakor az Apolló filmszínházban japán-mandzsui malinét rendez. A japán hősiesség titkáról dr. *vitéz Nagy Iván* miniszteri tanácsos tart előadást, filmeket mutatnak be. *Hankiss professzor* üdvözlő szavai után a japán delegáció válaszol, majd a mandzsui delegáció vezetője beszél.

BOLGÁR-MAGYAR EST

A debreceni bolgár-magyar baráti társaság kedden este a Gambrinus klubteremben meleg ünnepségen részesítette a Nyári Egyetem bolgár résztvevőit. A bolgár vendégek között ott volt dr. *Fehér Géza* professzor is. A társaság nevében dr. *Fábián Sándor* köszöntötte a bolgár vendégeket. Az üdvözlésre dr. *Stoyan Tzonev* főszereplő válaszolt. Rámutatott a két nép származásbeli testvériségére, történelmünk közös emlékeire. A békeszerződések szétrombolása után mindkét nép előtt a szebb és boldogabb jövő lehetősége nyílt meg. *Éltette Magyarország Kormányzóját és a bolgárok uralkodóját, Dr. Fehér Géza* professzor elismeréssel állapította meg, hogy a debreceni bolgár-magyar baráti társaság csendes, szerény, de annál bensőségesebb érzésekkel telített működését számontartják Bulgáriában is.

— ooxoo —

— A nők városa lett a háború alatt Washington. A dolgozó asszonyok és leányok száma a százszázalékos felülhaladja.

Ingatlan-bérbeadások a városi kisgyűlésen

Debrecen város törvényhatósági kisgyűlése *Szilassy László* főispán elnöklésével tegnap délelőtt ülést tartott. Dr. *Rásó Sándor* halálával megüresedett lagsági helyre *vitéz dr. Szily Tibor* orvost hívták be a kisgyűlésbe, aki meg is jelent s a főispán öt szeretettel üdvözölte.

Dr. *Poroszlay László* tanácsnok terjesztette elő a polgármester jelentését, amelyhez *Bakóczy Gábor* szólt hozzá és a sínautó- és autókarambol-lal kapcsolatosan a polgármester intézkedését kérte a közlekedési baleseteknek ezen a helyen való elkerülése érdekében.

A polgármester azt felelte, hogy tárgyalások folynak a nyírbátori vasútvonalnak a városon kívül való helyezésére. Ami pedig a sebes hajlást illeti, átír a rendőrséghez megfelelő intézkedések megtétele végett.

A polgármesteri jelentéssel kapcsolatban a közgyűlésen *Galamb Ferenc* azt kérdezte, történt-e valami intézkedés a város állattartói érdekében, hogy takarmányhoz jussanak.

Kölessey polgármester kijelentette, hogy a szőlőstakarmány nincs zár alá véve. A gazdáknak kellő időben szerződést kellett volna kötnie. Ha valaki a terményeit maximális áron felül adja, jelentsék fel.

Szilassy László főispán: A bábólnai ménés 25 vagon szénát vásárolt rendes áron, jórésztben Hajdú megye területén.

Dr. *Veress Géza* főjegyző ismertette a földművelésügyi miniszter rendelkezését arról, hogy apaállatok beszerzésére a törvényhatóságok kamatmentes kölcsönt kaphatnak. Felhatalmazták a polgármestert, hogy az állatok beszer-

zésére 40.200 pengős kölcsönt vegyen fel.

A Vajdhalpos 938 holdas ingatlan bérbeadási ügyét dr. *Veress Géza* főjegyző ismertette. Több ízben tartottak eredménytelen árverést, míg végül *Horváth József* hadirokkant ajánlatot tett, hogy 30 kiló búzáért egy évre haszonbérbe veszi a birtokot. Ennek öthatod része három éven keresztül víz alatt állt. Remény van rá, hogy a víztelenítés megtörténik és egy év múlva jobban tudják értékesíteni az ingatlan. Ezért a kisgyűlés *Horváth* ajánlatát elfogadta.

A Tornósy-tanya 723 holdas ingatlan bérbeadására szintén több ízben tartottak árverést. Az eddigi 80 kiló rozssal szemben 62 kiló rozst ajánlottak meg. A polgármester nem fogadta el az ajánlatot. A kisgyűlés aztán megbízta a polgármestert a hasznosítással. Előreláthatólag kis parcellákban fogják értékesíteni.

A volt mátai illetményföldesekből visszamaradt és a lucernáskerti ingatlanból alakult 68 holdat 100—150 kiló búzáért egy évre ismét bérbeadta.

A Baik—Szilágyi-féle 11 holdas ingatlan szabadkézbe adják bérbé.

A városi kertészet kezelésében levő 150 holdas mintagyümölcsösből 90 holdat házikézelésbe vesznek megfelelő termelési rend beállításáig végett. A másik 60 holdat feles vagy harmados bérlet útján hasznosítják.

A kisgyűlés hozzájárul ahhoz, hogy a Kereskedő Társulat részére eladott hatholdas ingatlanok kétholdas részét a háziasszonyképző iskola részére elcserelessék a parcella másik oldalán fekvő kétholdas földdel.

Debreceni kiképzők
a szolnoki ifjúvezetőképző tábortan

Csöndes ünnepe volt augusztus harmadikán a debreceni ifjúvezetőképző csapat tagjainak. Az ötödik ifjúvezetőképző tábortan árcsúrára küszöb fel a nemzetiszínű lobogó. Az ötödik tábortanra, melyet nevezhetünk a tábortan „Benjámintának”. Ezt nem úgy kell értenünk, hogy a legkisebb létszámú, — vagy legkisebb teljesítményű, vagy más efféle. A „Benjámint” szó nemes értelműt kell értenünk, tehát valahogy így: a legkedvesebb, mint ahogy a legkisebb gyermek szokott rendszerint a legkedvesebb lenni, ettől várunk legtöbbet, ebben van a legnagyobb reményünk. — Leginkább „Benjámint” azonban azért, mert valóban ez a tábortan a legfiatalabb nemcsak az időpontért, hanem azért is, mert résztvevői is mind fiatalok. A tábortan parancsnoka *Szolnoky Lajos* csak 19 éves oktató, a helyettese még önálló fiatalabb. A kiképzők szintén ilyen fiatalok egytől-egyig!

A tábortan résztvevői hétfőn, aug. 3-án délig jelentkeztek a parancsnokságon. A kiképzőkeret, illetőleg a tábortan parancsnokság már 3—4 nappal azelőtt megérkezett Debrecenből, mert alig egy-két kiképző részvételével — akik szolnokiak — debreceni fiúk az oktatók. Ők készítettek elő a tábortan kiképződők fogadására. Ők kezdték meg már jóelőre a kiállítási terem berendezését is. Ilyen még nem volt egy tábortan sem.

De lássuk a szemelvényt, ami a megnyitásról szól:

Kétszáz levente
kemény munka előtt ...

Verőfényes augusztusi délután. — A nap mosolyogva tekint kétszáz levente csillogó szemébe. Keményen állják a fiúk a hőséget, s ragyogó arcuk vissza-nevet a napra. Dísoszlopvonalon várja a hat szakasz az ifjúvezetőképző tábortan megnyitását.

Vezénysszó. Mint egy ember mozdul a tábortan: kétszáz levente. Büszke bizakodással néz kétszáz szempár a tábortan parancsnok felé, akinek helyettese *Gál Gyula*, mint első napostiszt jelentést ad Tábortan parancsnok parancsot ad a tábortan ünnepélyes megnyitására. Kétszáz ifjú levente ajkáról felhangzik a magyar imádság, kétszáz ifjú kar suhogva sapkához lendül, s a magyar nemzeti lobogó lassan, méltóságteljesen megindul az árbocon fölfele. Kétszáz csillogó szempár követi a lobogó útját. Kétszáz ifjú szívbe dobog ezekben a pillanatokban hevesebben. Érzik, és büszkén érzik.

magyar népkéért vállalják a 17 napos kemény munkát. Felért a lobogó az árbocon csúcsára, kétszáz ifjú levente égő tekinteténél gyújtópontjába. Láthatatlan, de elszakíthatatlan szállal egyesül ebben a pontban kétszáz keményvágású magyar fiú becsületes munkára elszánt lelke.

A büszke fejek most alázatosan le-hajlanak. A kezek imára kulcsolódnak. Imádkozik a tábortan. *Csorbán György* szakaszparancsnok kétszáz bajtársa nevében buzdó imával könyörög az Egek Urához. Erőt, áldást, kitartást kér a nehéz munka megkezdése előtt. Segítség, bátortást és jobb, boldogabb, szebb jövőt árva, sokat szenvedett nemzetünknek.

Ima után a tábortan parancsnok úr szól a fiúkhöz. Vázolja nagy vonalakban, hogy milyen felelősségteljes és komoly munkára vállalkozott most a tábortan. „A magyar ifjúság újszellemtel nevelésére és vezetésére”. Igen, nekünk kell ezt a munkát elvégeznünk, nekünk, akik még mi is fiatalok vagyunk, mert jelszavunk: **Az ifjúság az ifjúság!** Ez a jelszó pedig a magyar jövőt jelenti.

Kétszáz acélfizű kar ismét suhogva emelkedik a saptáchoz s a tábortan nevében *Gálosi János* szakaszparancsnok jelentést ad a Magyar Zászlónak. A jelentés végén pedig fogadalmat tesz:

„Szent vagy Te nekünk Magyar Zászló, bárhova vezetess bennünket magyar becsülettel követünk!”

A jelentés után a Szózat hangzik fel: A fiúk szeme, szemük elszánt lángolása biztosított, hogy ők hívek lesznek magyar hazájukhoz. Érzik, lelkükben van az örök magyar sors tudata.

Kétszáz magyar fiú lelke közelebb simúl egymáshoz, kétszáz magyar fiú gondolatban erősen megszorítja egymás kezét. Az imádság szavai, az egymásra utaltságot fejezik ki s érzik mindannyian:

„Áldjon, vagy verjen sors keze, Itt élned-halnod kell!...”

(:—ördög—:)

Utburkolási kölcsönt
vesz fel a város

A város 1942. évi utburkolási programjának végrehajtásához 287.000 pengő függőkölcsönt vesznek fel. Az ügyet dr. *Nagy Zoltán* referálta és a közgyűlés a javaslatot egyhangúan megszavazta.

Könyvel mérleget
készít

könyvelni tanít

a Könyvelési szakiroda Vörösmarti u. 24

A Mester-utcai egyházzész
gyermeksegítő akciója

A Mester utcai református iskolakörzet »Iskolai kenyér- és ruhaakció« indított a szegény gyermekek támogatására. Erre az akcióra nagyon sokan adtak pénzt és természetbeni adományokat. Kétszázban az elmúlt iskolai év folyamán 1550,80 pengő gyűlt össze, ezenkívül kenyeret, lisztet, ruhaneműt is adtak, úgyhogy végeredményben az iskolás gyermekeknek több mint 2800 pengőnyi értéket osztottak ki egy év alatt. A gyermekek az egyházzész nőegylettől, a leánykörtől, a városi népjóléti hivataltól, a Grünfeld-cég adományából és az iskolai kenyér- és ruhaakcióból összesen 106 pár cipőt, 52 leánykaruhát, 13 fiúruhát, 3 ócska ruhát kaptak, kétszer megvendégelték 30 illetve 14 gyermeket.

— ooxoo —

Elűtött egy teherautót
a motorosvonat Tiszanagyfalun
és Rakamaz között

Szerencsés kimenetelű karambol történt Tiszanagyfalun és Rakamaz között. A motorosvonat elűtött egy MATEOSZ teherautót. A teherautó vezetője már későn vette észre a közeledő motorosvonatot, amely derékbakapta a cementtel megrakott nagy autót és felborította azt. A kocsiiban ülő özv. *Nagy Józsefné* kivágódott az úttétre. Komolyabb baja nem történt, a koponya jobb felén zúzódást szenvedett. *Nagy Józsefné* be-szállították a nyíregyházi kórházba. A MATEOSZ kocsi összetört és a benne lévő cement szélszóródott. A teherautó vezetőjének és a vonat személyzetének semmi baja nem történt.

— ooxoo —

„A Themze torkolatáig
tudnak lőni” a német ágyúk

A norvégiai német csapatok hadgyakorlatai folytatódnak. A bergeni újságok felvételeket és tudósításokat közölnek a katonai díszszemléiről. Megjegyzik, hogy a német csapatok a meg-előzető napok ellenére is kitűnő benyomást keltenek. Az egyik lap megjegyzi, hogy egyes erődítmények messzelehordó lövegei „egészen a Temze partjáig tudnak lőni”.

— ooxoo —

Visszatérnek hazájukba
a Délvidéken élő kubáni
kocakok

A Bácskában sok kubáni és doni kocak él, akik visszavándorolnak régi hazájukba. Krasznodár elcsatának hírére megtették az előkészületeket a hazautazásra. Krasznodár népe ma sem változott meg, földművelő nép, istenfélő és gyűlöli a kommunizmust. Csak a gyári munkások voltak kommunisták és ezek terrorizálták a nagy földműves tömegeket, elvették földjüket, jószágukat. — Az orosz emigránsok boldogan készülnek haza, hogy ott új életet kezdhesse-nek.

— ooxoo —

Istállófűz Szepesen
— a kár 8000 pengő

Tegnap délelőtt 11 órakor nagyobb tüzet jelentettek a debreceni tűzoltóság-nak Szepesről. Özv. *Vásáry Andrásné* Magoss György tér 30. sz. alatti lakos Szepes 45. sz. tanyáján egy 16×6 m. palával fedett istálló gyulladt ki. *Madarász József* tűzoltógyárkornok vezetésével erős készséggel vonultak ki a debreceni tűzoltók. Az épület tetőzete a tűzoltók kitérkezésekor már leégett, a még égő gerendákat a motorfeszítendő bevetésével azonnal eloltották és a veszedelmes tüzet megfékeztek. A tűz keletkezésének okát eddig még nem sikerült megállapítani. A tulajdonost ért kár hozzávetőleges becslés szerint 8000 pengő.

— ooxoo —

— Légiridő volt az éjjel Zürichben 3 óra 50 perckor. A riadó fél óráig tartott.

1200 személynek ad kenyeret az ismét felvirágoztatott hajdúnánási szalmafonó-telep

360.000 pengőt fizetett ki az ONCSA félév alatt munkabéréből, 2.000.000 pengő volt a forgalom

Nesztelenül siklik az autó Hajdúnánás csendes utcái között. A kertajtókból kíváncsi arcok hajolnak ki, főként gyermekek. Fapadkákon asszonyok, lányok ülnek, kezükben az elmaradhatatlan szalmafonóval. Mert ez Hajdúnánás. Szalmát fon itt az óvodás gyermektől kezdve az anyókéig mindenki, szalmát fonnak meleg konyhákban, hűs szobákban, a gyepes udvaron s délutánként az utcán is, miközben elbeszélgetnek, elszórakoznak a szomszédokkal, kiknek keze alatt ugyanúgy ég a munka. S a rövid meg hosszabb szalmaszálak addig forognak az ügyes ujjak között, míg eladásra készen várják a piacok vevőit.

Hogyan jut az egyszerű szalmaszál addig, míg díszes, divatos kalap lesz belőle? Kérdésünkre nem is kell felelet várni, csak látogassunk el a szalmafonótelepre.

A hatalmas épület előtt hatalmas udvar. Mielőtt belépünk, megüti fülünket a dolgozó vidám dala. Három asszony szalmát csépel az egyik sarokban. Pattogva működik a cséhadaró, ütemesen hullanak ki a gabonaszemek s a szalmát kévébe rakva továbbítja következő állomáshelyére egy barna-arcú munkás.

Néhány fiatal lányka letisztítja a szalmaszálakat s a bütyöknél minden egyes szálat elvágnak.

Vastagság szerint történik ezután a kiválogatás.

— *Tessék csak elképzelni, hogy néztek ki az a kalap, amelyikben az egyik szál vékony, a másik meg jó vastag —* oktat fontoskodva egy nénike. Megcsodáljuk a kis csomókba rakott, már színesített szalmát. Anilinfestékkel festik az asszonyok, akik ezt az eljárást itt a telepen sajátították el.

Szőkecsofos kislány előtt állunk meg, aki nagy hozzáértéssel készíti a hármas fonatot.

— *Nem nehéz mesterség ez egyáltalán, —* válaszol kérdésünkre egy fiatal-asszony. — *Ebben nőtünk mi fel, ezt láttuk az édesanyunktól, Van köztünk olyan is, akit a szépanyja tanított a fonásra.*

— *Mennyit keresnek munkájukkal naponta?*

— *Az attól függ, hogy mennyi fonatot tudunk elkészíteni. Legtöbbször 1.80 vagy 2 pengőt kapunk. Bizony nagyon jól jön ez a családban az emberek keresete mellé. Meg aztán ez olyan dolog, hogy nem könnyen fáradunk bele. Eldolgotunk mellette, tréfákat, meséket, meg igaz történeteket mondunk, amit különösen a gyerekek szeretnek hallgatni.*

Művészi szalmafonót készít megálásra. Csipkefonat a neve s elnevezése valóban találó. Első látásra szinte érthetetlennek látszik, hogyan lehet ilyen könnyed, finom dolgot készíteni szalmából.

— *Nem is tudja ezt mindenki, csak egy páran —* mondja készítője nem kis büszkeséggel.

A másik asztalnál a gyönyörű csipkére apró csigavonalak kerülnek, amelyek még bájosabbá teszik.

Egymásután mutatják be tudományukat az asszonyok. Itt az ötös, amott a hetes, távolabb a kilences fonás bizonyított technikája tűnik élénk, ami a szorgalmas kezek alatt egészen leegyszerűsödik, természetesen látszik.

A legérdekesebb a munkának az a része, mikor a fonatokból kialakulnak a készíthető tárgyak. Varrógépek mellett készül a sok férfi meg női kalap.

— *Nagy keresete van ma a szalmakalapnak, mert aránylag nem drága —* mondja a gép előtt ülő asszony. Sokféle forma szerint alakítjuk a kalapot s hogy minél szebbek, divatosabbak

legyenek, színes fonállal kihímézzük, vagy színes szalmával élénkítjük azokat.

Valóban nagy választék van. Kis- és nagyszélű, felfelé vagy lefelé hajló, virággal vagy modern mintával díszített. Csinosak is a nánási lányok s mintha itt nem volna annyira divat a kalap nélküli viselet. Aki aztán nem szereli a sárga színt, kaphat fehér fahénesből készült holmikat is.

Végignézzük a többi szemet gyönyörködtető alkotást. Mindegyik darab eredeti. Itt fiatalú szalma bakancsvédő, szalmapapucs, amott táskák, kenyérsarok, szatyrok, falatfók, papírkosarak, tálak, poharak, üvegek alá szalmaalátétek.

— Erdemes megnézni ezt a strandfelszerelést — mondja vezetőnk. — A fürdőruha kivételével minden szalmából készült. — Valóban: nagykorimájú kalap, szélén az úgynevezett »kunkorgó«-val, himzett, kerekalakú, vállra akasztható strandtáska, csíkos retikül, szalmacipőcske. S mindezek mellett ott áll egy színes, mintás fonatból megalkotott remekmű: a heverő nyugágy.

Megépítik a Dobozi-utcai bérházat

1600 lakásigénylőt tart nyilván a városi lakáshivatal

Tegnap tárgyalta a városi közgyűlés Kalenda műszaki tanácsnok előadása alapján a Dobozi-utcai két bérház építési ügyét. 28 lakást hoznának létre és a korábbi közgyűlés 660.000 pengőben irányozta elő a költségeket. Versenytervezési is tartottak, melyre 32 ajánlat érkezett. A közgyűlés kénytelen volt eredménytelennek nyilvánítani a versenytervezést, mert a föld-, kőműves- és elhelyező munkára csak három, a vasbetonmunkára két ajánlat érkezett, a vízvezeték létesítésére, parketta építésére és vízszondnyílásra egyáltalán nem tettek ajánlatot. A föld-, kőműves- és elhelyező munkára Fábian József pályázott, az ácsmunkánál is ő volt a legolcsóbb, de az ajánlat-felbontás után másnap levelet írt a polgármesterhez s közölte, hogy elkalkulálta magát és az ácsmunkára tett ajánlatát 3000 pengővel felemelte. Jost ajánlatát nem lehetett elfogadni, mert nem tett le bántalpenzt. Asztalos András ajánlata pedig túlmagas. Végeredményben az a helyzet, hogy 850.000 pengőbe fog kerülni a két bérház.

Kalenda Lőránt azt javasolta, tekintettel arra, hogy Debreczenben a lakáshiány nemhogy enyhült volna, ellenkezőleg lényegesen emelkedett — hiszen a lakáshivatal 1600 igénylőt tart nyilván, akik túlnyomórészt két- és háromszobás lakást keresnek —, ezért tartsa fent a közgyűlés a bérházak építésére vonatkozó előbbi határozatát és a hitelkeretet 850.000—900.000 pengőre emelje fel.

A még hiányzó összeget is a belügyminiszter útján MABI-tól kéri. Kimondta a közgyűlés, hogy a versenytervezési eredménytelen, a föld-, kőműves-, beton-, ács- és műkőmunkákra és még amelyekre ajánlat nem érkezett be, nyolcnapos határidővel újabb zártkörű versenytervezést tartanak. A beadandó ajánlatok elbírálásával a műszaki bizottság meghallgatása után a polgármestert bízták meg és amennyiben elfogadható ajánlat nem érkezik, akkor a munkát szabad-

Sétánk közben látunk még szalmából lámpaernyőt, méhaktárt, öreszimat, derékövet, piaci kosarat, szőnyeget s minden elképzelhető készítményt.

Bemegyünk az egyik szobába, minden lépésünket lágy szalmaszőnyeg fogja fel. Jól esik leülni a nagy szalmakarosszékbe s beszélgetni erről a nagyszerűen virágozó telepről. A telep vezetője dr. Nagy Imre főjegyző. Munkája minden dicsőretem megérdemel, mert az 1200 alkalmazott a legjobb, legkiválóbb munkateljesítést nyújtja. A nánási szalmafonótelep újraedését azonban az Országos Nép- és Családvédelmi Alapnak köszönheti, mely három évvel ezelőtt vette kezébe az intézményt s felújította ezt az értékes háziipart.

Az eredményre jellemző, hogy egy félév alatt 360.000 pengőt fizetett ki az ONCSA munkabéréből, a forgalom pedig kétféle millió pengő volt.

Csoda történt ez alatt a rövid idő alatt s az egyre fejlődő ipar fokozottan megteremtí a közsg jólétét, nyugodt, gondoktól mentes életét.

Leszáll az este mire elindulunk. Vascsorait érzik a fehér házakból, ami összekeveredik az estiviola édes szagával. Még egyszer visszanezünk. Férfiak, nők, kicsi gyermekek integetnek. — *nem fehér kendőkkel, hanem stílusosan sárga szalmafonatokkal.*

kézből vállalatba adhatja.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatban a közgyűlésen dr. Balogh Gyula és dr. Csáthy Dezso szóalltak fel és mindketten kizsárolták és elismerésüket nyilvánították az építkezésért. Ezt úgy tekintik, mint buzdítást a magánlőke számára. Csáthy még azt kérte, hogy sürgezzék a felsőbb hatóságoktól a jóváhagyásokat, hogy minél hamarabb beköltözhetők legyenek a lakások. Csáthy azt is kijelentette, hogy több vállalkozótól arról értesült, hosszú időt vesz igénybe, míg a vállalkozók a várostól megkapják a pénzüket és talán ezért nem pályáznak és nem alakul ki egészséges verseny. Van olyan vállalkozó, aki két éve odla be keresetét és még nem kapta meg a pénzt. Végül sürgette a lakáshivatali szabályrendelet jóváhagyását.

Dr. Kölesy Sándor polgármester válaszában kijelentette, hogy a műszaki ügyosztály nem volt késedelembe, amint a közgyűlés kimondta az építkezést, azonnal megbízta Csanak építésmérnököt a tervek elkészítésével, az iparügyi miniszterium döntött, elfogadta és most már a beérkezett ajánlatokat kell elbírálni. Természetes, hogy a magánember sokkal előnyösebb helyzetben van, elővesz egy lökérés vállalkozó, és gyorsan megcsináltatja vele az épületet. Ilyen megbízást egyetlen polgármesternek sem lehetne adni, de nem is vállalná.

— Nincs tudomásom arról — folytatta a polgármester — hogy olyan vállalkozója volt Debreczennek, aki két évig nem kapta meg a pénzt a várostól. Konkrétumot kérek, mert különben arra kell kérnem a bizottsági tag urat, hogy a nyilvánosság előtt felelősen ilyen kijelentést ne tegyen.

A lakásszabályrendeletre vonatkozólag megjegyezte a polgármester, hogy többibben kellett módosítást végrehajtani például az óvóhelyekkel kapcsolatban is. Ez mutatja, hogy ilyen fontos kérdést csak normális időben lehet elővenni.

DEBRECZEN

5. OLDAL
1942. VIII. 13.

Lossonczy István közellátási miniszter üdvözlése

Lossonczy István közellátási miniszter kinevezéséről leiratban értesítette a várost. Dr. Orosz István tanácsnok ismertette a leiratot és a közgyűlés elhatározta, hogy megemlékezve azokról a bensőséges kapcsolatokról, amelyek Lossonczy István, mint főispánt a város közönségéhez fűzték, őt feliratban a legmelegebben üdvözlik és biztosítják róla, hogy a törvényhatóság munkájában lelkesedéssel támogatja. A javaslatot kapcsolatban dr. Kertész Kálmán szólalt fel.

Halálos bányaszerencsétlenség

Prága, aug. 12. Az ostravi bányavidéken bányaszerencsétlenség történt, amelynek nyolc bányász temetett maga alá a leomló széntömög. Négy bányász sikerült kimenteni, a többinek már csak a holtteste került elő.

174.000 pengőbe kerültek az ONCSA-házak

Kalenda Lőránt műszaki tanácsnok bejelentette a közgyűlésnek, hogy az ONCSA építkezéseket befejezték és a költségek 174.000 pengőre rúgnak.

Megmérgezett ismeretlen leányt találtak a pályaudvar közelében

A pályaudvar közelében, a népkert egyik padján egy eszméletlen állapotban levő fiatal nőt talált a rendőr. Mellette egy doboz hevert a padon, melyben néhány szubimát volt. Miután valószínűleg öngyilkossági kísérlet történt, az ügyben a rendőrség megindította a vizsgálatot. Az eszméletlen lányt a belklinikára szállították, ahol a késő esti órákig nem tért magához és így nem lehetett kihallgatni. A tárcájában levő levelekből csak azt lehetett megállapítani, hogy Dulla Annának hívják, lakása és foglalkozása ismeretlen.

A titokzatos ügyben folyik a vizsgálat.

Kisebb parcellákban ad ki Debreczen egy 1500 holdas ingatlant

Perelnek egy nagy városi bérlőt

Az ohattelekházi ingatlanból 1500 holdat oszt Bakóczy János és társainak adtak bérbe. Fizesési halasztást kértek és kaptak június 30-ig. Ugyanakkor a polgármester arra kapott megbízást, hogy kísérje figyelemmel a bérlők gazdálkodásának menetét s a várható termést, a fizetőképességet.

A polgármester most — mint dr. Veress Géza főjegyző előadta — a terméseredmény megállapítása alapján előterjeszti, hogy a haszonbérletnek 1942 október 1-ig esedékes fizetnivalóval együtt 159.000 pengő tartozásuk van. Ezzel szemben a folyó évi termésből 50—60.000 pengőnél többet nem tudnak kifizetni, mert a vízkárok miatt kalasztrófálisan rossz termésük volt. Bár a biztosítékuk megfelelő, a polgármester javasolja, mozdítsák ki a bérlőket.

Az ingatlant október 1-től kisebb parcellákban adják ki. Nyolcévi időre a város több bérlőtől már kapott is ajánlatot.

A közgyűlés a javaslatot elfogadta és kimondta a birlokön kívüli végrehajthatóságot, mert a gazdasági év már nagyon előrehaladt.

—o—o—o—

— A svájc vendéglátóiparban bevezetik augusztus 17-től kezdve a három hústalan napot. (MTI).

Iskolák, tanintézetek

tűzfűtő géppel percek alatt felvágom. Házhöz megyek.

Csokonai u. 1.

Uj kárpitós üzlet

Recamiert, fotelt akar?

Keressé fel a most megnyitott TOLNAI CÉGET!

Tolnai Gábor

CSAPÓ U. 33.

Modernet és szepet?

(Ipariskola épület)

kárpitós mester

HIREK

„DEBRECZEN“

Szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabéreny). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P., negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata, aug. 8-án reggel 8-tól 15-én reggel 8-ig: „Aranygyal” Piac u. 50, telefon: 24-53. — „Reménység” Csapó u. 22. telefon: 14-21. — „Isteni gondviselés” Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 32-81. — „Sas” Hatvan u. 66. telefon: 11-93. szám.

Csak az a nemzet remélhet boldogabb jövőt, amely áldozni tud. Adjatok teliruhát a harctéren küzdő magyar katonáknak!

Párisban a fegyverszünet óta első ízben tüzték ki a francia lobogót a miniszterelnökségi palota épületére, Laval valamint kormányának Párisban időző tagjai jelenlétében. Midőn a francia trikolort felhúzták a zászlórúdra, egy gárda-különítmény tisztelgett. Ezentúl a francia zászlót mindig kitűzik, valahányszor Laval Párisban tartózkodik.

A Kormányzó Úr Ötömföltésége avallalta Herezeg Imre magyar lakai gazda 13-ik gyermekének keresztelését. A gazda gyermekei közül már négyen szolgálnak a hadseregben.

Kassán szeptemberben avatják fel a város történelmi múzeumot. Ezenkívül a Nemzeti Bank 700.000 pengős székélezést épít, amely szeptemberben kezd épülni.

A komáromi vízműveket újjáépítik. A nagyszabású munkálatokat már megkezdtek.

Munkács városi törvényhatóság elterjesztette a költségvetéséről a költségvetés 750.000 pengőt tesz ki. A ház háromemeletes lesz.

A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a kormány rendeletét, mely a hatósági ármegállapítás alá eső, valamint a korlátozott forgalmú ingó dolgoknak bírói végrehajtás esetében való értékesítését részletesen szabályozza.

A budapesti Nemzetközi Vásár sajtóbejelentője szerdán délután volt és azon megjelentek a külföldi és magyar sajtó képviselői. Hollósy István vezérigazgató vázolta azokat a nehézségeket, amelyeket a vásár megrendezése körül kellett küzdeni. Részletesen kifejtette a vásár legfontosabb célkitűzéseit, tevékenységét, majd kiemelte a honvédelmi minisztérium közreműködésével megrendezett háborús csoportokat, melyek egyik része a honvédséget s a magyar ipar közreműködésével való korszerű felszerelést mutatta be. Másrészt elénk tárta azt a szövetséget, amellyel hős honvédek a vitetjé földön küzdenek.

A város fenntartja hornagykereskedését. Dr Orosz Árpád tanácsnok előterjesztést tett a közgyűlésnek, hogy a hornagykereskedését a város tartsa fenn. Elhatározták, hogy ennek érdekében újból feliratot intéznek a miniszterhez és kérik az iparigazolvány meghagyását.

Visszaállították a múzeumi segédőri állást. A közgyűlés egyhangúlag kimondta, hogy a Déri-múzeum tisztviselői karában takarékosági okból korábban megszüntetett múzeumi segédőri állást újból megszervezi, illetőleg visszaállítja. Tizenegy év óta a gyűjtemény és a munka jelentékenyen megszaporodott, úgyhogy ludományos és kutató munkát a múzeumi tisztviselők nem is végezhetnek. A közgyűlés kimondta, hogy dr Balogh István érdemes munkásságára tekintettel név és személy szerint a múzeumi segédőri állásra őt alminősítik.

Burkolják a Kandia-, Thaly- és Pósa-utcákat

Kalenda Lóránt műszaki tanácsnok terjesztette a közgyűlés elé a Kandia-, Thaly és Pósa utcák burkolási ügyét. A Kandia-utcán aszfalt gyalogjárda- és bazalt kiskő kocsitburkolat építésével Bartha Istvánt bízták meg 58.671 pengő vállalati összeggel. A Thaly Kálmán-utcán a járdát és a kocsitutat is aszfalttal burkolják, a Magyar Aszfalt Rt. ajánlatát fogadták el 68.974 pengő összeggel. A Pósa-utcán alternatívát írták ki a munkát beton vagy bitumenes járda létesítésére. Őt vállalkozó tett ajánlatot, de a szükséges anyaggal egyik sem rendelkezik. Bartha István versenytárgyaláson kívül lesz ajánlatot arra, hogy a Pósa-utcán lapkójárdát létesít, ehhez az anyaga is megvan. Az 1250 lapméternyi munkát 12.500 pengőért végzi el. Ilyen burkolat még nincs Debreczenben, de tartóssága jobb, mint a többi anyagoké. A közgyűlés Bartha Istvánt bízta meg a munka elvégzésével és a határozatot azonnal végrehajlják.

Áramszünet. Pénteken a következő helyeken és időben az áramszolgáltatás szünetelni fog: 16—19 óráig: József kir. herceg u. 16 számig, Posta-palota, Déri-múzeum, Fűvészkert u. 4 sz. ház, Behlen, Thaly Kálmán, Honvéd, Keresz, Bundi, Görbe, Hajó, Csemete, Kar, Pesti u., Mester u. páratlan oldala, Böszörményi út, Pozsonyi út, Köntöskert, Sztotyori-telep, Hatvanutcaikert.

Pozsonyban a legfelsőbb közeleltési hivatal ismételt figyelmzetteti a szlovák vasutasokat, hogy szabadjegyüket ne használják fel a feketepiac áruinak továbbítására, mert ez a szabadjegy elvonását, súlyosabb esetben pedig állásuk elvesztését jelenti.

Felhívja a városi adóhivatal az adózó közönséget, hogy az 1942 évi haramadik negyedre esedékes együttesen kezelt közadó tartozását 1942 évi aug. hó 17-ig fizesse be. A befizetés naponként a hivatalos órák alatt a városi adópenztárnál, vagy pedig a 31,713 és a 87,958 sz. postatakarékpénztári befizetési-lap felhasználásával eszközölhető. Városi adóhivatal.

Homokkért és Kerekestedep műkedvelő gyermekgardája f. hó 9-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a Homokkért, Wekerle-sor 4 szám alatt ismét jótékony célú gyermekelőadást rendezett, melynek tiszta bevételét 10.— pengőt, a fronton küzdő katonák részére ajánlották fel. Az összeget a főispáni hivatalba már be is fizették. Az igen jól sikerült és nagyszámú érdeklődő közönség előtt megrendezett gyermekelőadás szereplői voltak: Fogarasi Julia, Fogarasi Ilona, Fogarasi Imre, Zámbo Erzsébet, Zámbo Jolán, Pákozdi István, Tóth Erzsébet, Papp Margit, Papp Évike. A gyermekgarda betanításáért és az előadás megrendezéséért Fogarasi Julit illeti dícséret.

A fodrász-szakosztály augusztus hó 13-án ülést tart. Tárgy: A júliusi szappanulványok kiosztása. Az ipartestületi tagdíj hátralékosok a kifizetést igazoló nyugtáikat okvetlen hozzák magukkal. Ennek hiányában utalványt nem fognak kapni. Pontos megjelenést kér az elnökségtől.

6300 pengő kártérítést ítétek meg egy ismert fővárosi iparművésznek, akire a Visegrádi-utcában rázuhant egy kapu. A háztulajdonos a szélviharral védekezett, de mivel építési hiba is fennállt, a kártérítést meg kell fizetnie.

Kihirdették az állattenyésztési szabályrendeletet

A város közgyűlése állattenyésztési szabályrendeletet alkotott, ezt most a földművelésügyi miniszter jóváhagyta. Erről dr Orosz István tanácsnok jelentést tett a közgyűlésnek, amely a szabályrendeletet kihirdette. A polgármestert megbízták, hogy az apaállatok költéséi tekintetében intézzen feliratot a földművelésügyi miniszterhez. Az állattenyésztési bizottságba dr Kertész Kálmán, Polgáry András, Váradi Szabó Sándor törvényhatósági bizottsági tagokat és dr Veress Géza főjegyzőt delegálták.

10.000 kis vidéki városban nincsen templom az Egyesült Államokban. Tizenhárommillió gyermek nem részesül vallásoktatásban.

Sertéspestis ellen kötelező védőoltást rendeltek el öt vármegyében, nevezetesen Abauj-Tornában, Beregben, Csanád-Torontálban, Fejér és Maros-Torda megyékben. A szegényebbek sertéseit ingyen oltják be.

Az egyik svájci lap a szovjet termelésökkenésével foglalkozik. Állandóan azt harsogják a világba, hogy a szovjet ember- és anyagkészlete kiemertelhetlen. Most azonban hirtelen elhallgattak, mert néhány nappal ezelőtt több vezető angol lap igen borúlátóan ítélte meg a szovjetnek még megmaradt termelőképességét. A Journal azt írja, hogy az elkövetkezendő hónapokban semmi kilátás sincs a termelés fokozására.

A rendőrség elfogta Boda Antal 25 éves gyárimunkást, aki revolveres merényletet követett el Benke Károly hadirokkant ellen ennek lakásában. Két lövést adott le a hadirokkant felé, de a golyók célt tévesztettek. Benke nem ijedt meg, hanem a rollóhúzó vassal lámadójára sújtott, aki az arcán meg is sérült, aztán elmenekült. A rablási kísérlet előtt Boda ideálta, egy fiatalkorú lány ment be helyszíni szemlért tartani. A lány beismerő vallomást tett.

Filák Lajos eszteregnyei gazdát a szolgabíró fuvar teljesítésére rendelte ki. Filák ezt megtagadta, mire azonnal internálták.

Gonda László két és fél éves gyermeké magára rántotta a forró vízzel telt lábat és a hátát összegegette. Az anyja ijedtében sóssal dörzsölte be. A kislány nagy kínok között a kórházban meghalt.

Harsbarugla a 16 Högve Mihály 66 éves karcagi lakost, Eszméletlen állapotban a debreceni sebészeti klinikára szállították.

Az erdei vasúti alkalmazottak kérelmét elutasították. Az erdei vasúti és fátalepi alkalmazottak kérték, hogy a termelésükben járulékoságaik ellenértékéért megállapított munkabérlány felelősségének levonását szüntessék be és a teljes összeget folyósítsák. A közgyűlés a kérelmet nem teljesíti.

Az angol fővárosban szerdán kora reggel légi riadó volt.

Katonazene helyett cigányzene kísérte utolsó útjára Komáromban Veréb Lajos 25 éves hősi halált halt honvédet. Léway Dezső cigányprímás önként vállalta ezt, mert a katonazene hiányzott.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ

Német fogságba került Sir Walter Henry angol tengernagy. A tengernagy jelenleg 71 éves.

A kellő időben elvetett és megfelelő megmunkálás mellett termelt napraforgó legnagyobb része érésben van és számitani lehet arra, hogy az aratás általában már augusztus végén megindul. Ezért felhívják illetékes helyen a gazdák figyelmét arra, hogy az érésben levő napraforgót, különösen ha magas növésű, a termelési útmutatásban leírt módon biztosítsák a súlyosabb szélkárak ellen. A részletes természetési útmutató kérhető a mezőgazdasági kamarától és a Futura bármely vidéki megbízottjától.

Debrecen és Vidéke Ipartestület felhívja a fényképész-szakosztály tagjait, hogy lemezeltetésük biztosítása érdekében kitöltendő kérdőív átvételévégett az Ipartestület hivatalában 9—1 óra között sürgősen jelenjenek meg. Ipartestület elnöksége.

Sátoraljai helyen Tóth József 22 éves villanszerelősegéd it'as állapotban feltékenységi rohamában hasba lökte Milinkó Margit 20 éves szobaleányt, majd üngyilkossági szándékkal szájába lölt. Azonnal meghalt. A leány másnap a kórházban halt bele sérüléseibe.

Órvár községben Lisztes István mezőgazdasági munkás három kisgyermeké játék közben meggyújtotta a sertésőljá rakott szalmát, hogy almát süssön. Az őlban a füstől elkábuláltak és összeégtek. A szomszédok találtak rájuk. A zalaezerszegi kórházban megállapították, hogy felgyógyulásukhoz nincs remény.

Nagy-Britanniában a hadianyag szállítások és a hajóterhelési következtében további élelmiszerkorlátozásokat léptetnek életbe. Különösen a kétszersültet, kekszeket szállították le jelentős mértékben.

Holtan találták lakásának előkamrájában özv. Móré Istvánné 67 éves asszonyt, Malvin-utca 10. szám alatti lakost. Az ugyanabban a házban lakó Hechmann Sándorné talált rá és értesítette a rendőrséget. Dr Franciszy Zoltán rendőrfogalmazó és dr Klamarsik Antal tisztiorvos szálltak ki a helyszínre és a megjelölt vizsgáló megállapította, hogy az idős asszony halálát szívbénulás okozta.

Debrecen és Vidéke Ipartestület felhívja a cipész és eszmadiaiparosokat hogy a tulajdonában levő lábbeliket és zöldszínű lábbellulványokat az 1942 évi augusztus 15-iki állapot szerint 1942 évi augusztus 24-ig a Lábbeli Központnak (Budapest, V. Falk Miksa u. 30.) az e célra szerkesztett bejelentő lapon, két példányban jelentésk be. A szükséges bejelentőlapot az ipartestület hivatalában átvehetik. Ipartestület elnöksége.

Debrecen és Vidéke Ipartestület a lábbeli készíttéssel foglalkozó iparosokat ezúton értesíti, hogy a börtalp felhasználása nélküli készíttendő lábbelhez szükséges anyag-igénylés iránti kérelmet ezután ne terjesszenek elő, mert az egységes termelési rendszer alapján típus-lábbeli termelőket hivatalból látják el a börtalp felhasználása nélküli készíttendő lábbelhez szükséges anyaggal s így egyéni kérelmet a Lábbeli Központ nem teljesít. Ipartestület elnöksége.

Kvarclámpával leplezik le az okirathamisításokat. A budapesti rendőrségen és a külföldiek ellenőrző hatóságánál ötven rendőrtiszt és száznál több detektív dolgozik egy okmányhamisító bűnszövetkezet leleplezése ügyében. Több ezer kihallgatás, százakra menő letartóztatás, internálás és kitoloncolás történt eddig. Egyik-másik álhatalos tagadó bűnt a kvarclámpa fénye, a gyanús aláírás hússoros felnagyítása leplezett le. A mikrofotográfia minden gyanús vonást kimutat. A bélyegzők hamis voltát is könnyűszerrel megállapítják. A gyanús és egy valódi okiratot üveglapra fektetnek, egymás fölé helyezik a két papírlapot, úgyhogy eltakarják egymást és amikor az erős lámpafény sugarai rájuk tükröznek, azonnal kiderül, hogy tényleg hamis okirat szerepel-e az ügyben, vagy eredeti.

Bellyei őszi lenvetőmag

kapható. — Termelési feltételekért és felvilágosításért forduljon:

Főhercegi Jósághoz

Budapest, VIII. Eszterházy-u. 24. sz.

GYÁSZROVAT

Zsibrita Gizella temetése. Tegnap délután félöt órakor temették el a köztemetőben álló Zsibrita-család fiatalon elhunyt leányát. 21 éves korában elhunyt leánykáját Zsibrita Gizella Teréz. A hosszas és súlyos szenvedések után Teremtőjéhez megtért jószágos leányka sok-sok vírággal borított koporsójánál a Köztemető ravatalozójában ott voltak a porig sújtott szülők mellett a rokonok, ismerősök és a volt osztálytársai is. Lengyel főtisztelendő imája és a beszentelés után a jelenlévők utolsó útjára kísérték Zsibrita Gizellát. A szertartás után a szülői „Viszontlátásra” búcsúztak, a fejfájásra helyezett gyönyörű fehér és rózsaszín szegfű koszorúk szalagfelírásán...

Gáspár Sándor nyug. ref. igazgató rántortanító, életének 100-ik évében elhunyt. Temetése pénteken délután 5 órakor lesz a Köztemető díszravatalozó terméből, a ref. egyház szertartása szerint. Lakás: Csillag u. 73. Dankó temetkezés.

Sallai Istvánné Bautzky Emília 48 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 6 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozó terméből, római kat. szertartás szerint. Lakás: Nyomatató u. 11. sz. Dankó temetkezés.

Futó András gazdálkodó 64 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután 3 órakor lesz a Köztemető 3. ravatalozó terméből, ref. szertartás szerint. Lakás: Bellegelő 254. Dankó temetkezés.

Balogh Zsigmond 44 éves korában elhunyt. Temetése pénteken délután félnégy órakor lesz a Köztemető 4. ravatalozójából. Dankó temetkezés.

Ujvárosi Péterné Gyurkó Erzsébet 28 éves korában meghalt. Temetése csütörtökön délután négy órakor lesz a köztemetői hármastereből, református szertartással. Lakása: Balmazújváros. Pusztai temetkezés.

Ózv. Mór Istvánné 66 éves. Temetése csütörtökön délután félöt órakor a 2. A) teremből, református szertartással. Lakás: Malvin u. 10. Csurka temetkezés.

TEMETKEZÉSI KÖLTSEGEINEK MEGTÉRÍTÉSÉRŐL BIZTOSÍTÁS UTJÁN GONDOSKODHAT!

Egy elefánt a München melletti heilbrunni állatkertben megette egy hölgy kékiskáját, amelyben 1200 márká volt. A hölgy kedveskedni akart és a fészkéből ki akarta szedni az enivalótó mikor az állat kiragadta orrányával az egész fészkát és mindenestől a szájába gyűmösztölte. Tükör, püder, kulcsok és egyébek voltak benne.

A nagykomlósi templomban szentmise idején ismeretlen tettes alkulcsal behatolt a plébániára, megfúrta a páncélszekrényt, többszáz pengőt és egy írógépet ellopotott. Távozásakor az irodahelyisége gondosan becsukta.

Munkáson visszahelyezik a csehek által ledöntött Turul emlékművet. A felavatás országos ünnepség keretében folyik majd le.

Folytatja a házépítési akció a Komárommegyei Közföldügyi Szövetkezet. Gondoskodnak arról is, hogy minden ház mellé legalább 600 négyszögletes kis kert kerüljön. Legnagyobb jelentősége azonban a háziipari munkának van, amelyből eddig egymillió pengős forgalmat bonyolítottak le.

Tizenötödik gyermeke született Horváth János rábasomjéni világháborús hadirokkant feleségének. Horváth a Kormányzó Úr kéri fel tizenötödik gyermeke keresztapjával.

661 millió lírával csökkenték a kiadásokat Olaszországban a háborús takarékoságra való tekintettel.

Magyar gumit talált fel Bodor Kálmán kézdívasárhelyi nyugalmazott igazgató-tanító. Találmányával felutazik a Nemzetközi Vásárra.

Hírhedt tolvaj „házaspart” fogtak el Szombathelyen Buzai Pál budapesti szövegíró munkás és Szabó József személyében. Beismerték, hogy Budapesten együttes erővel 6000 pengős betörést követtek el.

Az egyesületközi együttműködés által a Hősök-terén rendezett kiállítás pénteken délelőtt féltizenegy órakor Kállay Miklós miniszterelnök nyitja meg.

Az új záróra szakmák szerint

Az egész ország területén rendezik az üzletek záróórát. 1942 október 1-től kezdve lesz egységes záróra országsszerűen. Az érdekképviseletek véleményükben hangoztatták, hogy a déli záróórát mind a főnökök, mind az alkalmazottak érdekében kívánatos. A rendelet intézkedik arról is, hogy a záróra után a helyiségben már bentlévő vevőket ki szabad szolgálni, de legfeljebb 15 percig. Az alkalmazottakat is csak eddig lehet foglalkoztatni az üzletekben vagy raktárhelyiségekben. **Képvételek és tejjócsarnokok** április 1-től szeptember 30-ig reggel 5 órától, egyébként reggel 6 órától este 10 óráig, szombaton éjjel 12 óráig tarthatók nyitva. A **kifőzések** nyitvatartási ideje délelőtt 9-től este 10 óráig terjed. A **fodrászüzletek** vidéki városokban reggel 7 órától este 7 óráig, szombaton este fél 9-ig tarthatók nyitva. A **kozmetikai üzletek** reggel 8-tól este 6-ig, szombaton este 7-ig, **kelmefestők, ruhatisztítók, úgynöki irodák** reggel 8-tól este 6-ig, szombaton délután 2-ig, **küldőncvállalatok és vagyonőrök helyiségek** reggel 8-tól este 9-ig tarthatók nyitva.

A rendelet szabályozza az utcai árusítást is, amely azonos a nyílt árusítási üzletek nyitvatartási idejével, azonban cukorkát, száraz cukrászterményt, gyümölcsöt és élővirágot április 1-től szeptember 30-ig az érvényes záróórán túl este 8-ig, szombaton este 9-ig szabad árusítani. Kirándulóhelyeken, játék- és sporttelepeken, ünnepélyeken, mulatságokon péksütemény, kolbász, cukorka, mézeskalács, cukorsütemény és cukrásztermény, szeszt nem tartalmazó üdítő ital, gyümölcs és élővirág az említett helyek látogatásának tartama alatt árusítható. A rendelet értelmében a záróórátörvény végrehajtásának ellenőrzése céljából minden törvényhatósági jogú és megyei városban ellenőrzési körzetet kell megállapítani.

Igen szép eredményről számol be a Dóczi intézet évkönyve

A debreceni Református Dóczi Leánynevelőintézet tanítóképzőjének és Leányliceumának évkönyve, melyet dr. Vekerdő Béla igazgató szerkesztett beszámol arról az értékes nevelői és tanítási munkáról, mely az iskolában olyan szép eredménnyel folyt az 1941-42. tanévben. Az értesítő röviden ismerteti az intézet múltját, majd az elmúlt iskolai év történetét részletesen vonultatja fel. Az alapítványok, adományok felsorakoztatása után a népes tanári karról szóló kimutatást találjuk. A tanárok legtöbbje értékes irodalmi és társadalmi munkát is fejt ki a város életében. Alapos ismertetés szól a tanítás munkájáról, mely beszámolóban az órarendtől kezdve a kirándulásokig minden ott van, ami a tanulás munkáját megkönnyíti. Pompás munkát végeztek az elmúlt iskolai évben az ifjúsági egyesületek, melyek a vallásos és hazafias nevelésnek a szolgálatában állottak. Érdekes az egészségügyi állapotról való beszámoló, mely elsősorban képet ad arról, hogy a növendékek egészségesek ugyan, de a 207 tanuló közül csupán 53 tanulóknak nem volt beteg foga, ami fokozott munkára fogta az intézeti kezelő orvost, de már a második felévre tetemes javulás mutatkozik.

Az intézetekben egyébként az alábbi tanulók nyertek jeles, illetve kitűnő eredményű évvégi bizonyítványt. Molnár Teréz, Szabó Katalin, Szigeti Anna, Bálint Etelka, Boross Edit, Czeglédi Éva, Jójárt Etelka, Orosz Klára, Ruber Katalin, Fogarassy Éva, Kiss Margit, Bertók Borbála, Burya Katalin, Paukovits Jolán, Szini Jolán. Az értesítő statisztikai adatok, majd az internátusról szóló képes tájékoztató és könyvjegyzék zárja be.

A közellátási miniszter rendeletet adott ki a kereskedőknél és iparosoknál tárolt lábbeli készletek s zöldszínű lábbeli utalványok bejelentéséről. A bejelentési űrlapokat az iparterméleteknél, a Magyar Ipari Kereskedők Országos Egyesületénél és a Lábbeli Központnál díjmentesen be lehet szerezni.

A Budapesti Közlöny legközelebbi száma közli a m. kir. miniszterium rendeletét, amely egyes büncselekményeknek az öttagú különbíró, valamint közvetlenül a m. kir. Kuria elé utalása tekintetében tartalmaz jelentős rendelkezéseket.

Kocsáriások figyelmébe: A Debrecen és Vidéke Kocsáriások és Italmérők Ipartársulata f. hó 14-én, pénteken délután 4 órakor a Timár u. 31. sz. alatt (Hullaházban) tagértekezletet tart. Felhívja az elnökség a tagok figyelmét, hogy fenti értekezleten azonnal is inkább teljes számban megjelenni sziveskedjenek, mert ezen értekezleten lesz ismertetve a m. kir. közellátásügyi miniszter úr 83.100-1942 sz. rendelete, mely az új italárakra vonatkozólag intézkedik.

A Magyar Városok Országos Szövetsége ülésén foglalkozott a városi orvosok államosításával, valamint azazal, hogyan lehetne könnyebbé és egyszerűbbé tenni a közellátási igazgatót.

Elvesztett Nyomatató után új vörös szövet. Megtalálót kérjük Bethlen u. 19 alatt jutalom ellenében leadni.

Összekötőztek és elrabolták 300 pengőjét Szekesfehervár közelében Kósa Gyuláné 72 éves asszonytól. A támadó betömte az idős asszony száját, úgyhogy segítségért sem tudott kiáltani.

A repce vetésének ideje augusztus 20-tól szeptember első harmadáig tar. Ezért, aki jó eredménnyel akar repcét termelni, idejében kell a vetés keresztül viteléről gondoskodni. Az Olajmag Ertekesítő Szövetkezet már ezelőig jelentékeny területre szétküldte a kedvezményes nemesített repcevetőmagot. Ajánlatos, hogy mindenki, aki a repce-termesztésbe bekapcsolódni kíván, jelentését mielőbb elküldje a Futura bármely vidéki megbízottjához.

SPORT

A DVSC Szegeden játszik vasárnap visszavágó mérkőzést a Szeged csapatával. A MÁVAG elleni összeállításban indul el a debreceni csapat, legfeljebb Berecz szerepeltetéséről lehet szó, aki a támadó sorban játszana.

Szilágyi II-vel kapcsolatban meg egyezés felé haladnak a tárgyalások. A D Húsos ugyan borsos összeget — 800 pengőt kér — a tehetséges játékosért, amit a DVSC vezetősége semmiesetre sem hajlandó megadni, valóságná azonban, hogy a két csapat, mely a múltban is barátságos együttműködéssel dolgozott a sport érdekében, ezúttal is megtalálja a megoldást és Szilágyi II-vel már a DVSC-ben rugja a bőrt.

A Rimanóczy Kupa vasárnapi fordulójában a DVSC II.—Villanygyár és Nyilastelep—D. Húsos mérkőzések kerülnek lejátszásra.

Negyvenegy játékos vezethet NB I. mérkőzést az új bajnoki évben. Debrecenből a nagy sikereket elért dr. Thomas Henrik és a kitűnő fiatal játékosvezető Gorondi Imre kapott helyet a keretben.

Kristóf hátyvédet játszott a Törökország ellen, kifűnően. Bálintot hamarosan megszereti a kőbányai közönség lelkes, szívvel tele játékaért. A Törökország egyébként szombaton a Ferencvárossal játszik Szent István Kupa mérkőzést.

A vidéki bajnokságok végeredményeit közli a fővárosi sportlap. Eszerint a felsőtiszai kerület debreceni osztályának sorrendje a következőképpen zárult az elmúlt bajnoki évben:

1. DVSC II.	16	2	2	103:17	34
2. PMÁV	14	1	5	57:26	29
3. DTE (Villany.)	11	2	7	57:31	24
4. B Turul	11	2	7	51:38	24
6. DEAC	10	3	7	57:56	23
7. NyTVE II.	9	2	9	38:53	20
8. H-Böszörmény	5	5	10	15:55	15
9. DMTE	5	2	13	24:62	12
10. NyvVSC II.	3	3	14	15:67	9

Közgazdaság

A földművelésügyi miniszterium felhívása a vetőmag-szükséglet biztosítására

A földművelésügyi miniszterium ismételt felhívja a gazdák figyelmét, hogy a termésrendület értelmében a gabonatermésből mindent megelőzően a vetőmagszükségletet kell biztosítani. Az a gazda, akinek termése vetőmagnak nem alkalmas, terményét ugyanolyan mennyiségű és azonos nemű gabona vetőmagra más gabonával kicserélheti. Akinek a vetőmag céljára szükséges gabonája sem termett meg, vagy vetőmagszükségletét csere útján sem tudja fedezni, az az előjáróság útján bizonyítvány alapján a HOMBÁR-tól kérhet vetőmagot.

Debreceni takarmányárak: Lucerna mázsája 11.60 pengő, széna 7.36—8.36, búzaszalma 4.80, rozs-szalma 5.— P. Felhozatal nagyon csekély volt.

Arverési hírdetmény. 1942 augusztus hó 13-án, délelőtt 12 órakor Zugó u. 7. szám alatt 1050 pengő becserélték ingóságokat (termény, kocsi, szekér) elárvereztek a legfőbbet ígérőnek. Róth Ernő bírósági végrehajtó.

APRÓHIRDETÉSEK

ALKALMAZÁST nyer férfi	ALKALMAZÁST nyer nő
Fűszerüzletbe kifizető és tanuló felvétetik. Kassa út 44. 1781	Varrodába segéd- és tanulóleány felvétetik. Kimizsi-u. 18. 1125
Letöltő szikvizüzembe, mindenes férfi felvétetik azonnal. Szappanos-utca 18. 1778	Ügyes keresztény kiszolgálóleány cipőüzletbe azonnalra felvétetik, csak délelőtti elfoglaltsággal. Cím a kiadóban. Jelentkezés délután 3-6-ig. 1156
Egy komoly sütősegéd azonnali belépésre felvétetik. Rakusz sütőde. Derecske. 1113	Önálló angol és francia segédleányok állandó munkára felvétetik. Sebők Mária, Rákosi Jenő 7. 1119
Egy kerekpározni tudó fiú és egy ösztönműködő sütősegéd felvétetik. — Körössy, Mester 39. 1136	Férfiszabóságba kézimunkás leányt felvesz. Erzsébet-utca 109. 1782
Csaposnak ügyes fiatal embert állandó munkára felvesznek. Petőfi-tér 3. I. almérés. 1140	Hölgyfodrászsegéd- kisasszonyt, tanulófiatallal felvesznek. — Nagy, Balázár 14. 1115
Kifutót fűszerüzletbe felvesznek. Hajdú, Balázár Dezső-utca 14. 1146	Önálló masamód segédleányt felvesznek. — Czeizler kalapszalom, Rákosi Jenő-u. 7. 1094
Ügyes, megbízható kifutót vagy tanuló felvesznek. Szőlősi Gábor fűszerkereskedő, Homokkert, Bujdosó-u. 34. 1147	Egy tanulóleányt felvesznek, ugyanott egy „Floral” előfűtéses gépeladót. Király, DMKE. vel szemben. 1131

Varrodába elsőrangú angol, francia munkásokat felvesznek. Piac-utca 46. Sávári Ilona. 1143
Öskeresztyén gyors- és gépirotonnól, jól számoló felvesznek. Szentesi Ferenc rövidáru nagykereskedő, Simonffy-utca 2/c. 1783
HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT
Főzni tudó mindenes, lehet zsidó is, felvesznek elcséjére. Dr. Grosz, Werbőczy 14. 1095
Bejáró konyhai mindenes azonnal beléphet. „Bocskai” étkező, Hatvan-u. 6. 1121
Bejárónő felvétetik délelőtre. Hüvelyes-u. 10. 1150
Bejáró asszonyt, leányt felvesznek. Kossuth 71. Kapu alatt balra. 1149
AJÁNLAT
Értékes vásznaliból keletgyéit, agyнемűit felölősséggel varrjuk, hímezzük, toledózzuk, függőnycsipkék kaphatók. Tanulóleányt felveszünk. Favorit, Csapó 24. 1098 10. 21

Ünnep miatt

vasárnapi számunk
szombaton jelenik meg.

Apróhirdetését péntek
este 9 óráig adhatja fel.

Ciánóztasson, vizsgál-
tasson Kissel, Kígyó-u.
5. Telefonhívó 19-77.
MEGA borozó. 86 11. 15

Szappannak való zsírt
szappanra becsereél Pál
János szappanosmester,
Kölcsesi 8 585 10. 15

Sírkövek műköből és
termésköből, gyümöl-
csösök részére mész-
salak kapható a Debre-
ceni Működgyár Rt.-nál,
Füred-utca 2. 1219 vv.

Szörmebundát most ol-
csón kijavítja, átalakít-
ja Kőváry szűcsmester,
Püspöki palota.
1232 12. 22

Varrógép, kerékpárja-
vitást jóállással válla-
lok, hívásra jövök, Vé-
tel, csere, eladás. Csa-
pó-u. 101. 551 11. 7

Orajavítás, ócska órát
veszek, eladok. Schif-
mann, Vendég-u. 7.
Kisállomásnál.
1942 11. 3

Bundáját divatosan ké-
szíti Katona Vilmos
szűcsmester, Simonffy u.
2. sz. telefon: 12-32.
124 12. 2

Ciánóztasson Csala ciá-
nozó vállalatnál Lakás-
vizsgálatok felelősség-
gel. Rákóczi 9. Telefon
14-27. 517 10. 4

Lelecsőbhan fest, tisz-
tí Weisz kelmefestő,
Arany János-utca 29,
Keresztépület, 1900 vv.

KERESLET

Ért aranyat ezüstöt,
brilliant magas árban
veszek. Takács Sándor-
né, Piac-u. 56. 605 10. 4

Filmes fényképezőgé-
pet minden méretben
vesz Berzék fotoszas-
üzlete, Iac 38, Udvar-
ban. 444 10. 1

Ékszerkészítés, javítás,
— fogaranyat, ékszer-
vesz Pollák Endre ék-
szerész Hatvan 2,
506 10. 5

Fűkereskedelmi rt.,
vagy szövetségi ruz-
vénypakétet keresek
megvételre. Miklós-u.
13. 1111

OKTATÁS

Dr. Námcsy Gyuláné
Szentendrei Olga gyors-
író, gépiróiskolája, Bal-
thyány-utca 1. (Eng.
6475.) Telefon 20-77.
Allamvizsgára előkészít-
és. Vasúti kedvezmény.
1889 8. 28

HANGSZER

Zongorát gyakorolni
lakásomon olcsón ki-
adok. Cím kiadóban.
1157

BÜTOR

Antik hálóbutor eladó,
Ertekezni Piac 22, ház-
felügyelő, 397

Minek a fényes kirakat,
mikor olcsóbban vásá-
rolhat udvari bútorüz-
letemben. Piac 71.
918 9. 27

Modern háló, kombinált
szoba, konyhaberendezés
hencser, recamié, fotel
eladó Hatvan u. 27.
1724 10. 18

RÁDIO

Rádiót javíttasson, ala-
kíttasson évtizedes gya-
korlattal Szabó Lajos
műszerésznél. Csapó
84. Telefon: 32-54.
1822 8. 14

TUZELO ANYAGOK

Tűzifacladás a banki
lakartárban további
intézkedésig szünetel.
1081

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Teljesen új Mátra 100
eladó. Pacsirta-u. 12.
1155

Új női kerékpár prima
gumival eladó. Seimidi
pedikúr, Piac-u. 40. sz.
1135

Egy jó strapa Waffen-
rad kerékpár eladó. —
Wesselényi-u 17. 1151

100-as Jáva jó gumik-
kal prima állapotban
eladó. Ertekezni Teleki
utca 70. 1779

ATADÓ ÜZLET VENDEGLŐ

Nagyváradon kitűnő
helyen gyönyörűen be-
rendezett női konfek-
cióüzlet áruval, mű-
hellyel eladó. Bővebb
felvilágosítást Ferenc
József-út 67., trafik-
ban. 1127

RIADÓ LAKÁS egyszobás

Telepen újonnan épít-
ett szoba, konyhás la-
kást adok annak, ki
egy évi bért előre fizet.
Cím: Sámsoni-út 69.
Fűszerüzlet. 1120

Szoba, konyha, spájzos
lakást átadok annak,
aki másfél évi lakbért
fizet. Nyiregyházi-u. 6.
1153

LAKÁSCSERE

Nagy szoba, konyha,
spájzos lakásomat el-
cserelelném szoba, kony-
ha, fűskamarából álló
lakással nagyalomás
közeli fixessel. Kút
utca 136. 1122

Elcserelelném olcsóbéru
Vörösmarty-utcai egy-
szerűbb kétszobás,
konyhás lakásomat Kí-
gyó-utca közeli kétszobás
lakással. Cím: Vörös-
marty-utca 1. 2. ajtó.
1113

SZALACSY RÁCZ IMRE BARNA KENYÉR

— Regény —

(105).

A gyerek rohant, mert nem egyszer új kétfilleres nézett ki egy-egy ilyen szolgálat után, de ha a pénz elmaradt is néha, a mesélés annál biztosabb volt. No, nem afféle dajkamésék voltak ezek, hanem valóban megtörtént esetek Kos Jóska katonáskodása, világtársa idejéből, amikor teszem azt Kinában szinarany csuporból itta a teát magával a kínai császárral, akit egészen véletlenül ő mentett ki a tengerből, mert a kínai matrózok, bizony nincs mit tagadni, nem igen tudnak úszni talán ma se. A király hajója, akarom mondani a császár gályája meg nagy gözzel nekiment a mi csatahajónknak, kapott is olyan léket nyomban, mint a derekam. A császárnak csak annyi ideje volt, hogy jézusmáriát kiáltson, mert a gálya elsüllyedt, de persze Kos Jóska nyomban ott termett, aztán annak rendje és módja szerint kimentette a hálálkodó nagy urat.

Ilyenkor folyt a szó a vén hadastyánból és a körülötte bámészkodó gyerekek többet adtak erre a mesemondásra, mint az egész iskolára. Hol egyik, hol másik elloholt aztán fűgőn a fröccsért, másik szivarért ment, míg a harmadik a „gyárba” szaladt le azzal az üzenettel, hogy:

— Kos úr kérem szépen, az édesatyja, idősebb Kos úr kérdezteti, hogy nincs-e szükség reá a gyárban? ...

Kos Géza ilyenkor mosolygott és azt üzenté vis-
za:

— Mondd meg, kölyök az apámnak, hogy csak érezze jól magát, a műhelyben nincs semmi hiba! ...

— Igenis, Kos úr, — loholt vissza a kölyök, mert a zsebében ott lapult ekkor már egy darab elcsent faszén, amivel pompásan lehetett új kerítések finomra gyulalt fehérségére hol ezt, hol azt rajzolni, de legtöbb esetben „Nátha van eladó” ismert jelmondatot.

Igy teltek, multak a napok és csak néha nyitotta ki a legnagyobbodott tüzoltószertart Kos Jóska, ami külön öröm volt az őt környező kölykök táborában, mert ha nagyon jó hangulatban volt, még azt is megengedte, hogy kihuzzak a lurkók a régi szép idők emlékét őrző vizipuskát. Nem egyszer még káromkodott is a hatás kedvéért, ha teszem azt éppen a Tamasi János nagyobbik fia nem akart engedelmeskedni:

— Ha a főbíró fia vagy is, itt én vagyok az úr, aki lelke van a gonosz fejének! Ha az én szavamra nem akarsz hallgatni, akkor le is üt, fel is üt, aztán pász! ...

Egy ilyen leckéztetésre lett figyelmes Tamasi János főbíró uram, aki nyomban igazságot adott a vén veteránnak. A fiát mindjárt eltiltotta egy hétre a tüzoltójátéktól! ...

Egy hét múlva elvitték ifjabb Tamasi Jánost örökre a tüzoltóaktanya és szertár közeléből. Szeptember eleje volt és nagy sírás, könnyezés között rakták szekerre a holmiját, hogy tanulni vigyék, Kos Jóska szerint azért, hogy:

— Különb ember legyen belőle, mint az apjából! ...

— Megbecsüld magad, ecsem, — állott Nagypál János a kapuban, — nehogy szégyent hozzatok a falura! Tizenketten indultak el szorongó szívvel, fájdalmas búcsúzkodású lélekkel a faluból új világ látására, új dolgok tanulására doktor András Péter buzgólkodásából. Még Hiri Feri unokája is köztük volt, akit a fiatal pap nagy utánjárással berakott az egyik intézetbe, mert az a hír járta a gyerekről, hogy annak úgy fog a feje, mint a beretva.

A doktor elkísérte a szekeret egészen a nagy hídig és onnan nézett a gyermekek után, akikben saját élete sorsát látta meg.

Ott állott mellette Tamasi Jánosné, mert az ura vitte be a gyermeket a városba. Ott állott az asszony és a falusi asszonyokkal nézett a gyermekek után könnyes szemmel, de szívében boldogan.

— Isten segítse őket! — sóhajtotta Jakab Sándorné, aki keresztül verekedte, hogy az ő fia is az elmentek között lehessen, bár az ura korhelykedéséből már olyan szegények voltak, mint a templom egere.

Tamasi Jánosné elindult és vele ment a doktor. Egy ideig némán lépkedtek egymás mellett, holott annyira tele volt a lelkük mondanivalóval, hogy csak el kellett volna kezdeni. Mióta haza jött a doktor Bécsből, jóformán alig volt alkalmuk beszélni, végre is az asszony kezdte el:

— Hát egyedül jött haza, doktor úr? ...

— Sajnos, olyan egyedül, hogy alig tudtam el-
viselni! ...

— Jól van a hugom?

— Jól.

— Beszéljen! ...

— Egy hetet töltöttem a közelében. Kedves volt, szives volt, de nincs tovább. Ha talán itt tudtunk volna egymás közelében úgy elmondani mindent, mint odafent, lehet, hogy több történet volna. Bécs sokkal erősebb, fényesebb, gazdagabb, semhogy felvehettem volna vele a versenyt! ...

— Milyen szépen elterveztem pedig, — gondol-
kozt el az asszony.

— Én is benépesítettem már a lakást, szebbnek láttam az életet, de hát vannak ilyen sorsok is, asszonyom, mint az enyém, — állott meg a doktor, hogy elköszönjön, mert az épülő gát földmunkáit akarta megnézni.

— Én még nem adtam fel minden reményt!

(Folyt. köv.)

300 pengőt fizetek an-
nak, aki 2 szobás kom-
fortos, kertéségi lakáso-
ma elcserelelné 3-4
szobás komfortos, kert-
éségi lakással. Ajánlato-
kat lakás pontos leírá-
sával, lakbér megjelöl-
léssel „Lakáscsere” jel-
izére kiadoba. 640

LAKÁST KERES

Kettő-, háromszobás la-
kást keresek szeptem-
ber, október elsejére
istállóhasználatra. Cím
a kiadóhivatalban. 1014

Két üres szobát garzon
lakásnak, lehetőleg
közponban keresek. —
Cím: Molnár, Kálvin-
tér 3. 1132

BÜTOROZOTT SZOBA

Bütorozott szoba ki-
adó. Érdeklődni lehet
Hangya-átjáró, Elek
Anna kálapszalon. 1141

Különböző parket-
tes bútorozot szoba
azonnalra kiadó. Piac-
utca 58. II. e. 34. 1145

VEGYES

Két szép lombos díszfa,
hallban és előszobában
is telelhető, eladó. Jó-
zsef kir. herceg-u. 11.
1130

Darabos és oltott mész-
szigetelő lemez kap-
ható Kiss Istvánnéval.
Rakovszky-u. 8 alatt.
1124

Szénkereskedő! Házta-
lásként Szénport minden
mennyiségben veszek.
Címüket mennyiség
megjelöléssel adják le
a lap kiadóhivatalába.
725

ELVESZETT

Elveszett két nagyobb
kulcs összekötve Dózsa
utca végétől Honvéd-
utca felé. Megtaláló hozza
illő jutalom ellenében
Mester-u. 39. a cipész-
üzletbe. 1112

HASZNALT RUHA — CIPŐ

Női cipő, teljesen új és
használt, 36-os méret-
ben eladó. Ajtó-u. 26.
Orosz. 1776

INGÓSÁG VETEL

Vízfordásra vastag ie-
mezből kétlovas lajtot
veszek. Plébános, Déva-
ványa. 539

INGÓSÁG ELADAS

Használt télikabát, fel-
öltő, ruha, cipő, ág-
nemű, ágycetét, csillár,
lámpa, álló fűrés, ka-
lika, láda, asztal, szek-
sib. eladó. Apafi-utca
20. 1042

Samottos kályha és
toll van eladó. Zsák-u.
5. 1154

Singer varrógép, jókar-
ban, ócska ajók, abla-
kok eladók. Csapó 18,
Kézimunkaüzlet. 1134

Egy szivattyús kút 30
— 35 m. csővel eladó.
Honvéd-u. 24. 1114

Használt zsákok, nagy
asztal, álló fűrés el-
adó, Búdi 9. 1123

Ebédlőkredenc, porszi-
vógép eladó. Rother-
mère 45. Hátulso lakás.
1780

Szalongarnitúra, alig-
használt, hat plüss fo-
ell, divány, porszívó,
37-es cipők, gyermek-
fürdőkád, gyermek-
cipők eladók. Vilmos
császár-körú 12. 1139

Egy fehér mély gyer-
mekkocsi eladó. Ugyan-
ott sportkocsit veszek.
Monostor-utca 3. 1148

Jó állapotban levő cha-
lotte-be'óles kályha
csővel, hősugárával el-
adó. Kossuth-u. 42. I.
em. Szamos. 1118

GAZD. ESZKÖZÖK

8-as Magyar Állami
magánjáró cséplőgarni-
túra eladó teljes felsze-
reléssel jókarban, mely
e hó 20-ig cséplés köz-
ben is megtekinthető.
Szathmári Károly gépt.
Hajdúszovát. 1083

ELADÓ HÁZ

Eladó Széchenyi-utca
88. sz. négy szoba, hál-
los, verandás, minden
mellékkel felszerelt bfró
kertes családi ház. Ér-
tekezni: dr. Mitrovics
és dr. Mailáth ügyvé-
védek, telefon: 32-35
1028 8. 31

Andrássy-út 71. egy
hold szőlő kétszobás
lakással eladó. Ertekez-
ni écsi és Pap ügyvé-
deknél Iparkamara.
1063 vv.

Alkalmi vétel! Boldog-
kertben, Borsvai-u.
11. számú kis ház 1600
négyzetű földdel el-
adó. Egytelkert-u. 66
844

Modern háromszobás
családi ház eladó. Si-
nay Miklós-u. 31. 1116

Nagyerdőnél adómen-
es háromszobás LÁB-
kölcsonos villa eladó.
Megtekinthető öttől
Mikszáth 3. 1117

ELADÓ HÁZHELY

Eladó Szép-u. 11. szá-
mú házhely építkezési
anyaggal együtt. Érte-
kezni Apponyi-u. 27
alatt. 1040

FÖLDBÉRLET

Bérbeadó 400 magyar
holdas tanyás birtok,
25 kat. hold dobány-
engedéllyel Szabolcs-
ban. Cím a kiadóban.
461 8. 20

ELADÓ FÖLD

Ondód, Vedres-dűlőben
4 hold föld eladó. Var-
ga-u. 15. 487 9. 5

Gyümölcsös olcsón el-
adó Boldogkertben 1200
négyzetű. Egytelker-
tea 66. 843

Eladó négy és fél hold
föld, Nagyhégyes 3. sz.
1126

ELADÓ ÁLLATOK

Eladó anyanyulak fias-
tól, süldő nyulak ke-
reccel. Rokanttelep,
Erdély-u. 14. 1152

Szerkesztőnő felkér:
PÁLFI JOZSEF
Kiadósnő felkér:
NY. SZIGETHY GYULA
Igazgató
Könyv és nyomda
OSZTANTULI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felkérő nyomda vezető:
SZIGETHY KÁROLY